

1918 – JOSEF EMMANUEL KUREK (15.3.1856-12.8.1925)

1918

Na začátku roku 1918 byl kapitán Viktor **Kurek** na dovolené v Německém Benešově.

26.2.1918

Několik dní jsme nyní měli příjemné počasí. Pak po dva dny vydatně pršelo, dnes je opět silný mráz, cesty zase schůdné. Cena vína se opět zvýšila, čtvrtka stojí teď 1.80 Kr. Za jeden pár bot jsem zaplatil 34 Kr., poskytl jsem ale kůži na svršek a na podešve, futro a nit.

Výsledkem jsou ošklivé neforemné těžké boty, které nemají vůbec žádnou fazónu.

Rekvizice neberou žádný konec, sklep školní budovy je plný zkonfiskovaných brambor.

Dr. **Dick** dostal pokutu 30 Kr. protože neodevzdal žádné sádlo ze své zabíjačky. **Frischmann** dostal trest 70 Kr.

Hostinský **Thurn** je tu na 14denní dovolené. Jakou má **Juli** radost! Buršácký spolek chce pořádat ochotnické divadelní představení, jsem zvědav, co z toho vzejde. Semena zeleniny jsou nepředstavitelně drahá, pod 2 Kr. za deko není k mání nic.

1.3.1918

Již 10 dní jsme odříznuti od dopravy, sněhové závěje toho nejsou příčinou, nýbrž železnice je přerušena.

Dopisy a noviny jsou dodávány jenom někdy. Jsme odkázáni na přidělové lístky na mléko.

1918 – JOSEF EMMANUEL KUREK (15.3.1856-12.8.1925)

1918

Anfang des Jahres 1918 war Hauptmann Viktor **Kurek** auf Urlaub in Deutsch-Beneschau.

26.2.1918

Einige Tage hatten wir jetzt mildes Wetter, dann war 2 Tage lang ein ausgiebiger Regen, heute ist wieder starker Frost. Die Wege wieder gangbar. Der Wein ist im Preis wieder gestiegen, ein Viertel kostet im Preis jetzt 1.80 Kr. Für ein Paar Schuhe habe ich 34 Kr. bezahlt, dabei habe ich Ober- und Sohlenleder, Futter und Zwirn gestellt. Es sind furchtbare Pöller geworden, nicht ein bisschen Facon.

Die Requisitionen nehmen kein Ende, der Schulhauskeller ist voller konfiszierter Kartoffeln. Dr. **Dick** wurde mit 30 Kr. bestraft, weil er kein Fett von seinem geschlachteten Schwein abgeliefert hat. **Frischmann** wurde mit 70 Kr. abgestraft.

Gastwirt **Thurn** ist auf 14 Tage Urlaub hier. Die Freude der **Juli**! Der Burschenbund will Dilettanten-Theater Vorstellungen geben, bin neugierig, was dabei herauskommt. Gemüsesamen ist enorm teuer, unter 2 Kr. das Deko ist nichts zu haben.

1.3.1918

Wir sind seit 10 Tagen vom Verkehr abgeschnitten, nicht Schneeverwehungen sind die Ursache, sondern der Bahnverkehr ist abgeschnitten.

Briefe und Zeitungen werden nur notdürftig befördert. Wir sind auf Milchkarten angewiesen.

Dostáváme na tři osoby pouze $\frac{3}{4}$ litru denně, za to ale 20 deka másla týdně. S masem to začíná váznout. Naše jediná útěcha jsou brambory. Kdo ví, jak dlouho ještě bude k mání víno a pivo.

3.3.1918

Pošta funguje teď mimořádně špatně, protože vlakové spojení je nyní skoro úplně zastaveno. Již dva dny tu máme poněkud lepší počasí, je ale dost větrno.

Po zavedení nových požadavků na užitkový dobytek, obilí a brambory, se zemědělství nevyhnutelně hroutí a předtím ještě všechna ostatní odvětví. Utajené a zkonfiskované brambory nyní odvázejí vojáci. Jejich koně jsou v tak špatném stavu, že padají uprostřed ulice. Podle názoru státního výkupčího dobytka, pana **Müllera**, stačí maso ještě tak do poloviny března.

7.3.1918

U nás vážně veškerý provoz. Nejsou doručovány ani noviny. S příjemnou teplotou je konec, již několik hodin je nebe pokryto šedými mraky a z východu fouká ledový studený vítr.

Zdá se, že přeci jenom ještě bude sněžit. Na železnici se krade, že to horší už být nemůže, nedá se už poslat vůbec nic.

Takový stav tu ještě nebyl. Dne 15.3. má začít přídělkový systém na maso. Chlebová mouka a cukr jsou také vzácné, již několik dní pijeme neslazenou kávu a taky to jde.

10.3.1918

Dneska byla první bouřka. Starý **Mikolaš** a paní Kaiser zemřeli. Starému **Czurdovi**, obuvníkovi, muzikantovi, majiteli domu a někdejšímu radnímu se daří špatně. Veškerý svůj majetek předal mladému **Dworschakovi** a vymínil si jídlo u jejich stolu.

Bekommen für drei Personen nur $\frac{3}{4}$ Ltr. täglich, dafür aber wöchentlich 20 Dekka Butter. Mit Fleisch fängt es an zu hapern. Unser einziger Trost sind die Kartoffeln. Wer weiß, wie lange es noch Bier und Wein gibt.

3.3.1918

Der Postverkehr ist jetzt besonders schlecht, da die Bahnzüge zum Teil ganz eingestellt sind. Seit zwei Tagen herrscht bei uns ein etwas besseres Wetter, doch es ist ziemlich windig. Nach den neuen Forderungen an Nutzvieh, Getreide und Kartoffeln geht die Landwirtschaft unausbleiblich zu Grunde und zuvor noch alle anderen. Die verheimlichten und konfiszierten Kartoffeln führen nun die Soldaten weg. Ihre Pferde sind so schlecht beieinander, dass sie mitten auf der Straße umfallen. Nach Ansicht des ärarischen Viehaufkäufers, Herrn **Müller**, reicht das Fleisch noch bis Mitte März.

7.3.1918

Bei uns stockt der ganze Verkehr. Nicht einmal die Zeitungen kommen an. Die milde Temperatur ist zu Ende, seit einigen Stunden ist der Himmel mit grauem Gewölk bedeckt und ein eisig kalter Wind bläst aus Osten. Anscheinend bekommen wir doch noch Schnee. Auf der Bahn wird gestohlen, dass es nimmer höher geht, man kann nichts mehr absenden. Solche Zustände sind noch nie dagewesen. Am 15.3. soll die Rationierung von Fleisch beginnen. Brotmehl und Zucker sind auch rar, wir trinken schon seit Tagen ungesüßten Kaffee und es geht auch.

10.3.1918

Heute war das erste Gewitter. Der alte **Mikolasch** und Frau Kaiser sind gestorben. Dem alten **Czurda**-Vetter, Schuhmacher, Musiker, Hausbesitzer und einstigen Ratsherrn geht es schlecht. Hat sein ganzes Vermögen dem jungen **Dworschak** übergeben und sich das Essen bei Tisch

Nedostalo se mu však, jak se proslýchá, zvláště láskyplného zacházení. Před několika dny ulehl. Nikdo se o něj nestará. Jak mi řekl doktor, leží ve špíně a skoro nejí. Strava je pod psa. V jeho 80 letech přijde brzy konec.

Zase kus starého dobrého Benešova, který zmizí. V lesích směrem ke Svinům se zdržuje velká zlodějská banda.

Dnes v noci úplně vyplenili dva domy v Dluhošticích (Ottenschlag) a Kamenici (Hennberg).

Rekvizice neberou konce. Dobytek je zdecimován tak, že sedlák není s to vyvézt hnůj na svá pole.
To je pak konec písničky.

16.3.1918

Od 11.3. je opět obnoven provoz pošty. Trafikanti musí předložit seznam svých zákazníků a při rozdělování je přítomen finanční úředník. Nynější příděl byl na 1 kuřáka 2 balíčky obyčejného kuřáckého tabáku, 6 brazilských viržinek a 4 portorikánské doutníky.

Velká cikánská banda v okolí Černého údolí vykrádá vše kolem a znejišťuje okolí.

21.3.1918

Trvalé hezké počasí. Dnes byl zabaven školní zvon.

28.3.1918

Slunce svítí, ale je silný mráz. Půda je zmrzlá do hloubky 39 cm. Paní **Dölzl** je zde, aby nakřečkovala u sedláků, jak se proslýchá, ale s malým úspěchem. Sedláci požadují nestydaté ceny, tři neděle staré podsvinče stojí 200 Kč, jedno deko špenátu 1 Kč. **Pils** Nazi dostal definitivní místo ve škole ve Velkých Skalinách (Groß-Gallein), kolega **Hacker** místo řídícího učitele v Německém Rychnově nikoli, protože se

ausbedungen. Wurde aber, wie man hört, nicht liebevoll behandelt. Seit ein paar Tagen ist er bettlägerig geworden. Niemand kümmert sich um ihn. Wie der Doktor mir erzählt, liegt er in Dreck und Speck. Die Verköstigung unterm Hund. Bei seinen 80 Jahren wird das Ende bald kommen. Wieder ein Stück vom alten, gemütlichen Beneschau, das sich verliert. In den Wäldern gegen Schweinitz hält sich eine große Diebesbande auf.

Heute Nacht haben sie in Ottenschlag und Hennberg zwei Häuser gänzlich ausgeplündert.

Die Requisitionen nehmen kein Ende. Das Hausvieh wird dem Bauern so dezimiert, dass er nicht im Stande ist, seine Felder zu düngen. Das ist dann das Ende vom Lied.

16.3.1918

Seit 11.3. ist der Postverkehr wieder offen. Die Trafikanten müssen ein Verzeichnis ihrer Kunden vorlegen und die Verteilung erfolgt in Gegenwart eines Finanzorgans. Die diesmalige Portion war pro Raucher 2 Packerln ordinären Rauchtabak, 6 Brasil-Virginea und 4 Portorika.

Eine große Zigeunerbande in der Umgebung von Schwarzthal verübt überall Diebstähle und macht die Gegend unsicher.

21.3.1918

Andauerndes schönes Wetter. Heute wurde die Schulglocke requiriert.

28.3.1918

Sonnenschein aber starker Frost. Der Boden ist 39 cm tief gefroren. Frau **Dölzl** ist hier, um bei den Bauern zu hamstern, wie man hört, mit wenig Erfolg. Die Bauern sind unverschämt mit den Preisen, ein drei Wochen altes Schwein kostet 200 Kr., ein Deko Spinat 1 Kr. **Pils** Nazi hat die definitive Schulleiterstelle in Groß-Gallein erhalten, Kollege **Hacker** die Oberlehrerstelle in Deutsch-Reichenau

tam při rekvizicích choval příliš brutálně. Strašně nadává.

31.3.1918

Dneska ráno ležel slabý poprašek sněhu, brzy ale roztál. Slavnost zmrtvýchvstání včera večer proběhla obvyklým způsobem.

Dokonce domy byly osvětleny. Jenom tu a tam byla okna tmavá. Je vidět, že lidé mají ještě všechno.

Hudba hrála jeden pochod za druhým, zkrátka jako v mírových dobách.

Jeden sedlák z Hartunkova (Hardetschlag) a jeden z Kuří (Hermannschlag) uprchli z ruského zajetí u Oděsy a došli sem.

11.4.1918

Drzá vloupání a krádeže se množí ze dne na den. Včera přepadla celá banda dům **Vogelsang** a vyrabovala ho.

Totéž se stalo ve Velkých Skalinách, Dluhoštích a Klení. Řídícímu učiteli v Klení byly v noci ukradeny všechny slepice.

Nazi **Pils** se již neodvažuje odcházet z Velkých Skalin, aby nebyl vykraden. Koupil si pistoli a má se bedlivě na pozoru.

Bylo by zapotřebí vydatného deště, protože zde fouká již několikátý den vytrvalý východní vítr a země je vyprahlá. Přitom se ochladilo.

Weidner včera zemřel. Pan **Rinessel**, vlastník **Schimakova** mlýnu je už dnes důležitý faktor a rozumí obchodu jako málokdo. Provozování pily mu přináší velký zisk.

Kupní cenu údajně zaplatil až na jednu pětinu v hotovosti. Cena prken je enormně vysoká. Neohoblovaná 2metrová lať stojí 1 Kr. Co potom prkna!

nicht, da er sich dort bei den Requisitionen zu brutal benommen hat. Er schimpft gewaltig.

31.3.1918

Heute früh lag eine dünne Schneeschicht, taute aber bald weg. Die Auferstehungsfeier am gestrigen Abend fand in gewohnter Weise statt. Sogar die Häuser waren illuminiert. Nur hier und da waren die Fenster dunkel. Da sieht man, dass die Leute zum Teil noch mit allem versorgt sind. Die Musik spielte einen Marsch nach dem anderen, kurz, wie in Friedenszeiten. Ein Bauer aus Hardetschlag und einer aus Hermannschlag sind aus russischer Gefangenschaft bei Odessa geflohen und hier angekommen.

11.4.1918

Freche Einbruchsdiebstähle mehren sich von Tag zu Tag. Gestern überfiel eine ganze Bande das Haus beim **Vogelsang** und raubte es aus. Desgleichen in Groß-Gallein, Ottenschlag und Gollnetschlag. Dem Oberlehrer in Gollnetschlag wurden in der Nacht sämtliche Hühner gestohlen.

Nazi **Pils** traut sich nicht mehr von Groß-Gallein wegzugehen, damit er nicht ausgeraubt wird. Er hat eine Pistole gekauft und ist immer auf der Lauer. Ein ausgiebiger Regen wäre notwendig; da wir seit vielen Tagen konstanten Ostwind haben, ist die Erde ausgedörrt. Dabei hat sich die Temperatur abgekühlt.

Weidner ist gestern gestorben. Herr **Rinessel**, der Besitzer der **Schimak**-Mühle ist schon heute ein wichtiger Faktor und versteht das Geschäft wie selten einer. Das Geschäft mit der Brettsäge setzt ihn in den Besitz eines ansehnlichen Vermögens. Er soll die Kaufsumme bis auf ein Fünftel bar erlegt haben. Die Bretter haben einen enorm hohen Preis. Eine ungehobelte 2 m Latte kostet 1 Krone. Wie erst die Bretter!

Učitel **Herasko**, který byl déle než rok v ruském zajetí, odtud zdrhnul a velmi zajímavě o tom dokáže vyprávět.

Mezi jiným řekl, že čeští legionáři, kteří jsou v Rusku, nemilosrdně zabíjejí všechny rakouské Němce, kteří jim padnou do rukou. Málem se to stalo také jemu.

Že jsou Češi v Čechách odhodláni k nejhoršímu, je stále zřetelnější. Otevřeně se mluví o povstání. To by také pro nás bylo neštěstí.

15.4.1918

Dnes řádí děsná bouře. Vítr dokonce prolamuje okenní tabulky.

21.4.1918

Konečně prší, ale také sněží. Naštěstí dosud žádný mráz, protože některé třešně již kvetou.

Brzy má dojít k drastickým domovním prohlídkám. Obilí, oves a brambory mají být bez ohledu na vlastní potřebu majitele zabaveny.

27.4.1918

Od zítřka má stát 1 kg vepřového 20 Kr. Kdo si to ještě může dovolit? V severních Čechách to mohutně vře.

Rekvizice žita, oves a brambor způsobují mnohé nepříjemnosti členům komisí, z nichž většina byli učitele. Obyvatelstvo je rozhořčené a neštítí se už ničeho.

1.5.1918

Jako i v mírových dobách organizovala mládež májové průvody (Maistraßen) a stavěla májky. Pošta opět jezdí včas. Po úvodní bouři nastalo chladnější počasí, přesto kvetou ovocné stromy. V celém Benešově není za mnoho peněz k mání žádné maso.

Lehrer **Herasko**, der über ein Jahr in russischer Gefangenschaft war, ist dort tschappiert und weiß recht anziehend zu erzählen. Unter anderem sagte er, dass die in Russland bestehende Tschechische Legion alle österreichischen Deutschen, die in ihre Hände fallen, unbarmherzig umbringt. Ihm wäre es beinahe auch geschehen. Dass die Tschechen in Böhmen zum Äußersten entschlossen sind, wird immer offener. Man spricht ganz offen von regelrechtem Aufbruch. Würde für uns auch ein Unglück sein.

15.4.1918

Heute wütet ein schrecklicher Sturm. Der Wind drückt sogar Fensterscheiben ein.

21.4.1918

Wir haben endlich Regen, aber auch Schnee. Zum Glück bisher kein Frost, denn einige Kirschbäume stehen schon in Blüte. Demnächst soll es schreckliche Hausdurchsuchungen geben. Getreide, Hafer und Kartoffeln sollen ohne Rücksicht auf den Eigenbedarf des Eigentümers requiriert werden.

27.4.1918

Ab morgen soll ein Kilo Schweinefleisch 20 Kr. kosten. Wer kann sich das noch leisten? In Nordböhmen gährt es gewaltig. Die Requisitionen für Korn, Hafer und Kartoffeln zeitigen viele Unannehmlichkeiten für die Kommissionsmitglieder, meistens Lehrer. Die Bevölkerung ist erbittert und schreckt vor nichts mehr zurück.

1.5.1918

Wie in Friedenszeiten machten die jungen Leute die üblichen Maistraßen und stellten einen Maibaum auf. Die Post funktioniert wieder pünktlich. Eingeleitet durch ein Gewitter ist bei uns kühleres Wetter eingetreten, trotzdem blühen die Obstbäume. In ganz Beneschau ist für viel

Tento týden zde byly zabaveny varhanní píšťaly.

Naše varhany musely vydat své principály a v důsledku toho jejich zvuk velmi zeslábl.

9.5.1918

Nanebevstoupení.

Za jasného počasí prosební procesí ve Valtěřově-Hartunkově, sotva jsme se vrátili, nastal prudký déšť a krupobití, následně mnoho malých bouřek, které trvaly celý den a noc a přešly pak do vytrvalého deště po celém kraji.

Řezník **Müller** přestal vykonávat státního nákupčího dobytka, protože nebyl schopný sehnat předepsaný počet dobytčat, která měl nakoupit.

Lidé už nic nedají a nechají to dojít k nejhoršímu.

10.5.1918

Opět nastalo krásné májové počasí. Jedna dcera krejčího **Schatzla**, Aloisia, sloužila 8 let ve Vídni a pořídila si za tuto dobu ze svých úspor prádlo a šatstvo.

Na přání svých rodičů jela domů, sbalila všechny své věci do kufru, který prozíravě pojistila na 2000 Kč a jela domů.

Když vozka, který kufr na nádraží vyzvedl, zjistil, že váha uvedená na nákladním listě nesouhlasí s hmotností kufru, dal ho v přítomnosti jednoho drážního zaměstnance otevřít a ejhle, byl skoro prázdný.

Nyní probíhají jednání. Krádeže jsou prováděny stále drzeji a jejich počet roste úděsným způsobem.

14.5.1918

To, co je slyšet z Chebska a z Krkonoš, je strašné. Za 5 kg brambor dávají stůl nebo pohovku. Jeden Benešovan viděl u jednoho

Geld kein Fleisch zu erhalten. Die Woche war hier eine Requisition auf Orgelpfeifen. Unsere Orgel musste ihre Prinzipalpfeifen hergeben. Nun ist der Orgelklang sehr verdünnt.

9.5.1918

Himmelfahrt. Bei klarem Wetter Bittprozession in Waldetschlag-Hardetschlag, kaum waren wir zurück, gab es heftigen Regen und Hagelschlag, gefolgt von vielen kleinen Gewittern, die den ganzen Tag und die darauffolgende Nacht andauerten und dann in Landregen übergangen.

Fleischhauer **Müller** hat die Stelle als ärarischer Vieheinkäufer aufgegeben, da er außerstande war, die erforderliche Rinderzahl zusammenzubringen. Die Leute geben nichts mehr her und lassen es auf das Äußerste ankommen.

10.5.1918

Es ist wieder schönsten Maiwetter. Eine Tochter des Schneiders **Schatzl**, die Aloisia, diente 8 Jahre in Wien und hat sich in dieser Zeit von ihren Spargroschen nach und nach Wäsche und Kleider angeschafft. Auf Wunsch der Eltern fuhr sie nach Hause, packte alle ihre Sachen in einen Koffer, den sie vorsichtshalber mit 2000 Kr. versicherte und fuhr heim. Als der Fuhrmann, der den Koffer am Bahnhof abholte, feststellte, dass das Gewicht auf dem Frachtbrief nicht mit dem Gewicht des Koffers übereinstimmte, ließ er ihn in Gegenwart eines Bahnbeamten öffnen und siehe da, er war fast leer. Nun sind Unterhandlungen im Gange. Die Diebstähle werden immer frecher ausgeführt und nehmen erschreckend an Zahl zu.

14.5.1918

Was man aus dem Egerland und dem Riesengebirge hört, ist schrecklich. Für 5 Kg. Kartoffeln geben sie einen Tisch oder

sedláka u Trutnova ve světnici elegantní plyšovou pohovku a několik krásných palem, které vyměnil za vejce a máslo. Peníze zemědělci už vůbec nepřijímají.

Z toho je vidět, že peníze ztratily hodnotu. Daně jsou dnes strašně vysoké, zejména živnostenské a z příjmů.

Proto musel Sigmund **Gans** zaplatit 9.000 Kč.

Arciť vydělal 10- až 20násobek, ale s ostatními daněmi se dostane jistě na 20 000 Kč.

72letá řeznice **Müller** je těžce nemocná. Kdyby umřela, což je pravděpodobné, jistě se **Müller**, kterému jsou teď 53 léta, brzy zase ožení.

Někdejší kočí poštovního dostavníku **Fasst** sloužil do 1.5. ve značně zanedbaném zemědělském hospodářství a pohostinství **Mayera** Hanse, je nyní vrátným v hotelu „Kaiser von Österreich“ (Rakouský císař). Hotel teď patří **Jakschovi** z Hasenvilly, který se v důsledku svých nákupů domů stal bohatým mužem.

V hostincích stoupají ceny horentně, proto návštěvníků stále ubývá. Řezník **Sonnberger** Karl je zaměstnán v Arsenalu (komplex vojenských budov ve Vidní, m.j. sloužil jako sklad zbraní, pozn.překl.) jako „zámečník!!!!“ a vydělává týdně 150 Kr.

Co je to v porovnání k platu učitele, to by učitelé neměli remcat. Skoro denně jsou bouřky, někde s kroupami. Ovocné stromy již jsou v odkvětu a obilí už nasadilo klasy. Pouze na loukách je porost trávy řídký, je proto nedostatek zeleného krmení. Kilo vepřového stojí nyní 26 korun.

18.5.1918

Hřibů je hodně. Minulý čtvrtek-svátek (Jan Nepomucký) jsem jich na Klenské hoře (Ottenholzu) našel 10.

Divan her. Ein Beneschauer sah bei einem Bauern bei Trautenau in der Stube einen eleganten Plüschdivan und einige prachtvolle Palmen stehen, die er gegen Eier und Butter eingetauscht hatte. Geld nehmen die Landwirte gar nicht mehr an. Damit ist ersichtlich, dass das Geld entwertet ist. Die Steuern sind heute erschreckend hoch. Namentlich die Gewerbe- und Ertragssteuern. So musste Sigmund **Gans** 9 000 Kr. zahlen. Er hat freilich das 10 bis 20fache verdient, aber mit den übrigen Steuern kommt er gewiss auf 20 000 Kr.

Die 72jährige Fleischhauerin **Müller** ist schwer erkrankt. Sollte sie sterben, was voraussichtlich ist, so wird **Müller**, der 53 ist, gewiss bald wieder heiraten.

Der ehemalige Postkutscher **Fasst**, der bis zum 1.5. in der ziemlich heruntergekommenen Land- und Gastwirtschaft des **Mayer** Hans in Diensten stand, ist nun Portier im Hotel „Kaiser von Österreich“. Das Hotel gehört nun dem **Jaksch** aus der Hasenvilla, der durch seine Häuserkäufe ein reicher Mann geworden ist.

In den Gasthäusern steigen die Preise horrend, deshalb werden die Besucher immer weniger. Fleischhauer **Sonnberger** Karl ist als „Schlosser“!!!! im Arsenal beschäftigt und verdient wöchentlich 150 Kr. Was ist das im Vergleich zu einer Lehrerentlohnung, da sollen die Lehrer nicht murren. Fast täglich sind Gewitter, stellenweise mit Hagel. Die Obstbäume verblühen schon und das Getreide trägt schon Ähren. Nur die Wiesen haben spärlichen Graswuchs, es mangelt deshalb an Grünfutter. Ein Kilo Schweinefleisch kostet jetzt 26 Kronen.

18.5.1918

Herrenpilze gibt es in Menge. Verflossenen Donnerstag-Feiertag (Johann v. Nepomuk) fand ich im Ottenholz 10 Stück.

Dnes odpoledne jsem byl se svými žáky na Hartunkovském kopci a přinesl jsem s jejich částečným přispěním dobře 70 hřibů. Houby částečně nahrazují maso, které vůbec není k mání.

Tento týden bylo pouze v Německém Benešově zabaveno 40 dobytčat s použitím násilí. Samozřejmě stoupl nedostatek mléka ještě o 50 %. Tímto tempem to jde s ostatními věcmi také.

Řeznice paní **Müller** včera zemřela. Nejhorší pro jejího muže je okolnost, že nezanechala poslední vůli. Nyní se stává dědicem její syn.

Mayer Hans se se svým švagrem **Justem** úplně rozkmotřil. Musí opustit dům a Hans převezme celé hospodářství.

Dochází tam k hlučným scénám. Christiana **Mayera** tak udolala jeho nemoc (kostní tuberkulóza), že také brzy poputuje na onen svět.

Je velmi oteklý až po břicho. Všechno na něm hnisá.

20.5.1919

Včera se konal pohřeb paní **Müller**, byl jsem přítomen jako hasič.

Pak jsme šli společně s **Herlingerovými** a s **Hofmüllerkou** na procházku. Ženy zůstaly sedět na lavičce na Gabrielově cestě.

Mizzi šla ke správci pily, **Herlinger** a já směrem do Neuhammeru. **Herlinger** má hrůzu z nového inspektora. Přiznal se mi v debatě, že se s ním při inspekci pohádal. Ten je ale z těch, kteří si nedají nic líbit a umí se zrovna tak rozčílit, jako **Herlinger**.

Nový školský zákon a úprava platu byly schváleny, se zpětnou platností od 1.5.1918. Podle toho stačí 35 služebních let. Penzijní léta se bude vypočítávat od maturitního vysvědčení.

Heute Nachmittag war ich mit meinen Schulbuben am Hardetschläger Berg und brachte, mit ihrer teilweisen Mithilfe, etliche 70 Stück zusammen. Die Schwammerln ersetzen teilweise das Fleisch, das überhaupt nicht zu bekommen ist.

In dieser Woche wurden in Deutsch-Beneschau allein 40 Rinder mit Gewaltanwendung requiriert. Natürlich ist die Milchnot noch um 50 % gestiegen. So geht es im selben Tempo mit den anderen Sachen auch. Die Fleischhauerin Frau **Müller** ist gestern gestorben. Das Schlimmste für ihren Mann ist der Umstand, dass sie kein Testament gemacht hat. Nun wird ihr Sohn der Erbe sein.

Mayer Hans hat sich mit seinem Schwager **Just** ganz verfeindet. Er muss aus dem Haus heraus und Hans übernimmt die ganze Wirtschaft. Es gibt dort große Krawalle. Christian **Mayer** ist derart herabgekommen mit seiner Krankheit (Knochentuberkulose), dass er auch bald ins Jenseits wandern wird. Ist schwer geschwollen bis zum Bauche. Alles eitert an ihm.

20.5.1918

Gestern war das Begräbnis der Frau **Müller**. Ich war als Feuerwehrmann dabei. Danach gingen wir in Gemeinschaft mit den **Herlingers** und der **Hofmüllerin** spazieren. Die Frauen blieben am Bankerl am Gabrielaweg sitzen. **Mizzi** ging zum Sägeverwalter, **Herlinger** und ich gingen weiter gegen Neuhammer. **Herlinger** steigen die Grausbirnen auf wegen dem neuen Inspektor. Er gestand mir im Gespräch, dass er sich mit ihm bei der Inspektion gestritten hat. Das ist aber einer, der sich nichts gefallen lässt und ebenso hitzig sein kann wie **Herlinger**.

Das neue Schulgesetz und die Gehaltsregulierung sind genehmigt worden, rückwirkend vom 1.5. 1918. Danach reicht eine Dienstzeit von 35 Jahren. Die Pensionsjahre werden vom Reifezeugnis

Každý učitel, který nemohl dosáhnout na vedoucí postavení, obdrží osobní příplatek. Tím bych dosáhl svého cíle.

Sloužím podle toho 37 let, která mi musí být započtena. Nemám problém s tím, neužívat titul řídící učitel.

Ještě ale počkám, jak se budou věci vyvíjet s obsazením místa řídícího učitele. Pravděpodobně bude řečeno, že jsem příliš starý. Tím skončí záležitost obsazování. V podstatě se ale splní mé srdečné přání. Dost jsem se natrápil a zasloužím si několik klidných let.

Před nastěhováním do školy mě vždycky jímala hrůza. Nastupující řídící učitel nebude mít na růžích ustláno, to mohu já posoudit nejlépe.

Herlinger a **Hacker**, budou-li chtít zůstat, teprve uznají, jak dobře se jim dařilo. **Hacker** se také pravděpodobně se školou rozloučí, protože vyšší třídu nepřevezme.

Herlinger (...) by nejráději kantořinu pověsil na hřebík, ale úplně to nejde, chybí mu ještě 8 let a to by byla penze přeci jenom nízká a při dnešním zdražování na to nemůže vůbec pomyslet.

Za ta nesčetná příkoří, která mi působil, bude musit pykat, což mu přeju. Nic nezůstane nepomstěno. Protože tuší, co bude následovat, změnilo se v poslední době velmi jeho chování. To je ta pravá židovská manýra, která mi byla vždy odporná.

Odpoledne o Svatodušní neděli se **Herlinger** vrátil zpět k ženám na lavičce, já jsem šel dále směrem ke **Gossenbauerovu** domu, abych se v lese poohlédnul po houbách. Teprve večer jsem narazil na místo u Cikánského vrchu (Zigeuner), kde jsem sklídl asi 30 nádherných hřibů. Co se nespotřebuje v kuchyni hned, to se nasuší pro ještě horší

aus gerechnet. Jeder Lehrer, der eine leitende Stelle nicht erreichen konnte, erhält eine Personalzulage.

Damit wäre für mich das Ziel erreicht. Ich diene dann 37 Jahre, die mir angerechnet werden müssen. Ich verzichte gerne auf den Oberlehrertitel.

Aber ich warte noch ab, wie sich die Dinge gestalten werden mit der Besetzung der Oberlehrerstelle. Wahrscheinlich wird man sagen, ich sei zu alt. Damit wird die Besetzungsgeschichte zu Ende sein. Im Grunde meines Herzens geht aber mein Wunsch in Erfüllung. Ich habe mich genug abgerackert und verdiene ein paar Jahre Ruhe. Mir hat vor dem Einzug ins Schulhaus immer graust. Der kommende Oberlehrer wird nicht auf Rosen gebettet sein, das kann ich am besten beurteilen.

Herlinger und **Hacker**, wenn sie bleiben wollen, werden erst einsehen, wie gut es ihnen gegangen ist. **Hacker** wird wohl auch der Schule den Rücken kehren, denn eine höhere Klasse übernimmt er nicht. **Herlinger** (...) möchte am liebsten die Schulmeisterei an den Nagel hängen, aber es geht doch nicht recht, ihm fehlen noch 8 Jahre und da würde die Pension doch zu mager ausfallen und bei der jetzigen Teuerung kann er gar nicht daran denken. Der wird für die vielen Schikanierungen, die er mir angetan hat, büßen, was ich ihm gönne. Es bleibt nichts ungerächt. Da er das Kommende ahnt, so hat sich in letzter Zeit sein Geben sehr geändert. Das ist so recht jüdische Manier, die mir immer verhasst war.

Pfingstsonntag Nachmittag ging dann **Herlinger** zurück zu den Frauen am Bankerl, ich ging Richtung **Gossenbauer** weiter und durchsuchte die Wälder. Erst am Abend kam ich an eine Stelle am Zigeuner, wo ich etwa 30 Prachtexemplare von Herrenpilzen einheimste. Was wir nicht verkochen, trocknen wir für noch schlechtere Zeiten. Morgen werden wir

časy. Zítra budeme péct brambory na našem poli, dnes byly celý den malé bouřky a místy pršelo.

Bohužel chybějí dopisy z celého čtvrt roku, takže není o čem referovat.

Předpokládáme, že se dopisy ztratily vlivem válečných událostí na Piavě.

2.9.1918

Opět onemocnělo 7 osob na úplavici. Objevila se v celém okrese Kaplice, některé obce jsou již úplně zamořeny.

Zdá se, že Dr. **Dick** nepovažuje celou věc za tak vážnou. Jezdí do okolních osad, kde je mnoho nemocných, o benešovské zdravotní poměry se ale vůbec nestará.

Pouze večer u piva vykládá své moudrosti. Dne 1.9. pořádal se svými loveckými hosty **Gumnitzem, Herlingerem** atd. lov s několika nadháněči u Kuřského vrchu (Thomasberg) a **Harteln**.

Jeho soused při lovu **Borst** stál na hranici na číhané. Když tedy nadháněči s chřestidly překročili hranice revíru, **Borst** vystoupil, odebral hochům chřestidla a začal láteřit.

Dr. **Dick** se tam dostavil a tu se rozpoutala prudká hádka, která ještě zesílila, když se do toho zamíchal **Herlinger**. **Borst** hrozil žalobou.

S tabákovými výrobky je to moc špatné. Mnozí sedláci vysadili tabák na celá pole, jsou to obrovské listy, ale nikdo neví, jak se s nimi musí zacházet, aby byly hnědé a lahodné.

Pak přijde finanční úředník, zkonfiskuje celý ten brak, sedlák nemá nic a erár také ne.

Listí už opadává a noci jsou ledově

unsere Kartoffeln am Felde backen, heute waren den ganzen Tag kleine Gewitter mit strichweise Regen.

Leider fehlen die Briefe von einem ganzen Vierteljahr, sodass es nichts zu berichten gibt. Wir nehmen an, dass die Briefe durch Kriegseinwirkung an der Piavefront verloren gegangen sind.

2.9.1918

Es sind wieder 7 erwachsene Personen an der Ruhr erkrankt. Sie tritt im ganzen Kreis Kaplitz auf, manche Ortschaften sind schon ganz verseucht. Dr. **Dick** scheint die Sache sehr leicht zu nehmen. Er fährt in die umliegenden Ortschaften, wo es viele Erkrankungen gibt, um die Beneschauer Gesundheitsverhältnisse kümmert er sich gar nicht. Nur am Abend am Biertisch kramt er seine Weisheit aus.

Am 1.9. veranstaltete er mit seinen Jagdgästen **Gumnitz, Herlinger** usw. eine Jagd mit ein paar Treibern am Thomasberg und Harteln.

Sein Jagdnachbar **Borst** stand an der Grenze auf der Lauer. Als nun die Treiber mit den Klappern die Reviergrenze überschritten, kam **Borst** hervor und nahm den Buben die Klappern ab und fing an zu wettern.

Dr. **Dick** kam dazu und nun entspannte sich ein heftiger Streit, der noch mehr ausartete, als **Herlinger** sich einmengte. **Borst** drohte mit einer Klage.

Mit Tabakwaren steht es ganz schlecht. Manche Bauern haben ganze Felder damit angesetzt, es sind riesige Blätter, doch keiner weiß, wie sie behandelt werden müssen, damit sie braun und schmackhaft werden. Dann kommt die Finanz, konfisziert den ganzen Schmarren, der Bauer hat nichts und der Ärar auch nichts.

Das Laub fällt schon ab und die Nächte

studené. Víno bude brzy stát 3 Kr. za čtvrtku.

Díky okasi (výhodná koupě) se nám podařilo koupit kuřata, kus za 8 Kr.

O peníze nejde, neboť ty papírové cáry budou stejně brzy znehodnoceny, jestliže ve státě nikdo neudělá pořádek.

4.9.1918

Včera tu byl okresní hejtman a hovořil se mnou. Poměry v okrese Kaplice nejsou ještě až tak špatné, ale situace se může velmi zhoršit, protože jsou nařízené vysoké dodávky.

Přitom nám slíbil novou učitelku. Tím se nouzový stav sotva zmírní. **Hacker** je definitivně a nadobro vyřazen. Zažádal o svůj odchod do penze a nebude učit ani v Benešově, ani v Klení.

Jeho učitelská dráha byla neplánovaně ukončena. Škoda ho. Raději bych viděl, kdyby to bylo postihlo toho druhého kolegu, neboť ten je o 50 % méně příjemný.

S ním mě čeká ještě ne jeden konflikt nebo to také vyřeším odchodem do penze. Mám školy po krk.

Úklid školy je mizerný, není k mání žádné vápno, žádné barvivo, žádný lak, žádný hřebík a žádné mýdlo – jak se mají školní třídy hygienicky uklízet?

A přece jsou lidé, kteří to nechápu a stále jen remcají a remcají.

S přidělovou kuřáckou kartou se situace pro kuřáky snad ještě zhoršila. Ve Valtěřově u **Gubiho** se spíše dostane viržinko než zde.

Trafikanti jsou vykukové a provozují čilý výměnný obchod.

sind eisig kühl. Der Wein wird bald 3 Kr. für das Viertel kosten.

Hühner haben wir durch einen Gelegenheitseinkauf für 8 Kr. das Stück kaufen können.

Um das Geld ist es nicht leid, denn die Papierfetzen werden ohnehin bald wertlos sein, wenn keine Ordnung im Staat gemacht wird.

4.9.1918

Gestern war der Bezirkshauptmann hier und hat mit mir gesprochen. Die Verhältnisse im Bezirk Kaplitz sind noch nicht gar so schlecht, aber da sehr viel geliefert werden muss, kann sich die Lage sehr verschlimmern. Dabei hat er für uns eine neue Lehrerin zugesagt. Das wird den Notzustand wenig lindern. **Hacker** ist endgültig und für immer ausgeschaltet. Er hat um seine Pensionierung angesucht und wird weder in Beneschau noch in Gollnetschlag unterrichten.

Seine Lehrerlaufbahn hat ein unbeabsichtigtes Ende gefunden. Schade um ihn. Lieber wäre es mir gewesen, wenn es den anderen Kollegen getroffen hätte, denn der ist um 50% unangenehmer. Werde mit ihm noch manchen Strauß auszukämpfen haben, oder auch in Ruhe gehen. Habe die Schule satt bis zum Halse.

Die Schulreinigung ist miserabel, man bekommt keinen Kalk, keinen Farbstoff, keinen Lack, keinen Nagel und keine Seife – wie soll man die Schulräume hygienisch rein machen? Und doch gibt es Leute, die das nicht einsehen und nur fort nörgeln und nörgeln.

Mit der Raucherkarte hat sich die Lage für die Raucher eher verschlechtert. In Waldetschlag beim **Gubi** bekommt man eher eine Virginia als hier.

Die Trafikanten sind Spitzbuben und betreiben eifrig Tauschhandel. In Sonnberg liegen 42 Personen an Ruhr und

V Žumberku ulehlo 42 osob s úplavicí a španělskou chřipkou. Vůbec je celý Kaplický okres zamořený.

12.9.1918

Počasi je den ode dne nepříjemnější. Letní hosté odjíždějí. Žádná škoda.

Prof. **Töpfer** a rodina **Borstů** odcestují zítra. Také **Holz hacker** Karei s **Gretl** a Franz **Tuschl** se už přišli rozloučit.

Ale některým se tu stále ještě líbí, jako panu **Gumnitzovi**, kterému teprve před dvěma dny přijely manželka a dcera.

Bydlí nyní u Marie z fary v **zámku**.

Kolega **Hacker** dostal přeci nakonec dovolenou kvůli nemoci, ačkoli žádal o odchod do důchodu. Na jeho místo přijde nová výpomocná učitelka jménem **Ida Sellner** z Vimperku.

Herlinger převzal na základě úředního nařízení 6. třídu. Do Klení přijde učitel **Watzl** z Německého Rychnova.

Na oslavu našeho 33letého výročí svatby jsme pro samé štvání zapomněli, stejně bychom neměli žádnou sváteční pečení.

Úplavice se, zaplat' Pán Bůh, dál nešíří. Některé malé děti na to sice umírají, ale dospělí se zase zotavili. Syn lékárníka **Kaisera** je již poručík v záloze. **Anderl** Hans má opět až do 19.9. dovolenou. Chodí pilně na ryby.

Také poštmistr **Gotscher** je zde: Dr. **Dick** a **Borst** se usmířili, snad pro vlastní dobro.

V neděli dne 15.9. je zde zápis, v pondělí dne 16.9. začínáme s vyučováním.

V Čechách je to stále horší. Češi jsou stále drzejší. To neskončí dobře.

spanischer Grippe krank darnieder. Überhaupt ist der ganze Kaplitzer Bezirk verseucht.

12.9.1918

Das Wetter wird von Tag zu Tag unfreundlicher. Die Sommergäste reisen ab. Kein Schaden. Prof. **Töpfer** und Familie **Borst** reisen morgen ab. Auch **Holz hacker** Karei mit **Gretl** und Franz **Tuschl** haben sich schon verabschiedet.

Aber einigen gefällt es noch immer, wie dem Herrn **Gumnitz**, der erst vor zwei Tagen Frau und Tochter nach hier nachkommen ließ. Wohnen nun bei der Pfarrer-Marie im **Schloss**.

Kollege **Hacker** hat doch schließlich einen Krankenurlaub erhalten, obwohl er um die Pensionierung angesucht hatte. An seiner Stelle kommt eine neue Aushilfslehrerin namens **Ida Sellner** aus Winterberg. **Herlinger** hat mit amtlichem Auftrag die Klasse 6 übernommen. Nach Gollnetschlag kommt Lehrer **Watzl** aus Deutsch-Reichenau.

Auf unseren 33jährigen Hochzeitstag haben wir vor lauter Hetzerei vergessen, hätten eh kein Festbratl gehabt.

Die Ruhr nimmt Gott sei Dank nicht zu. Einige kleine Kinder sterben wohl daran, aber die Erwachsenen erholten sich wieder. Der Sohn von Apotheker **Kaiser** ist schon Reserve-Leutnant. **Anderl** Hans ist wieder bis zum 19.9. beurlaubt. Er geht fleißig fischen. Auch Postmeister **Gotscher** ist hier: Dr. **Dick** und **Borst** haben sich versöhnt, vielleicht aus Eigennutz.

Sonntag, den 15.9. ist hier die Einschreibung, Montag, den 16.9. fangen wir mit dem Unterricht an.

In Böhmen wird es immer schlimmer. Die Tschechen werden stets frecher. Wird kein gutes Ende nehmen.

15.9.1918

Dne 19.9. máme jakýsi druh učitelské konference ve Stropnici, na které školní inspektor bude mít projev.

Zdá se, že se počasí zlepšuje, což je kvůli otavám velmi důležité. Rodina **Borstů** odcestovala a vláčela s sebou mnoho potravin. Krátce předtím byli přistiženi při krádeži brambor.

Této události je plné město, tím si velmi poškodili. Při poslední schůzi místního Svazu Němců v Čechách, mi byla napařena funkce předsedy.

Nemohl jsem odmítnout. Zůstanu jím po dobu války.

22.9.1918

Kapitán Viktor **Kurek** se stal nejmladším důstojníkem generálního štábu rakouské armády. Postrach hladu není už tak vzdálený; je tomu tak díky taktizování slabé vlády, cílenému poškozování Čechů a skutečné neúrodě brambor, zejména v našem kraji.

Mnohé rodiny si mohou dovolit už jenom jedno jídlo denně, které však není moc vydatné.

Největší starostí je obstarání sádla. Chtěl bych koupit celé prase nebo půlku, ani za cenu 10 korun na 1 kg živé váhy ale není žádné k mání.

Pan **Hamata** napsal, že by koupil sádlo za každou cenu a daruje kromě toho prodejci 50 balíčků tabáku, 12 ručníků a 30 cívek nití.

Zdejší řezníci nejsou v stavu požadované množství dodat.

K čemu se nyní lidé propůjčují, je naprosto neuvěřitelné. Na okresní konferenci v Horní Stropnici jsme šli pěšky, učitelky vypochoďovaly v 6 hodin, my jsme pak následovali v 7.

15.9.1918

Am 19.9. haben wir eine Art Lehrerkonferenz in Strobnitz, bei der der Schulinspektor einen Vortrag halten wird.

Das Wetter scheint sich zu bessern, was wegen des Grummets sehr wichtig ist. Familie **Borst** ist abgereist und hat viele Nahrungsmittel mitgeschleppt. Kurz vorher wurden sie beim Kartoffel-Stehlen ertappt. Die Geschichte ist Stadtgespräch, damit haben sie sich sehr geschadet. Bei der letzten Versammlung des Bundes der Deutschen in Böhmen (in Beneschau, Anm.B.R.) wurde mir die Obmannstelle angehängt. Konnte nicht nein sagen. Bleibe es während der Kriegsdauer.

22.9.1918

Hauptmann Viktor **Kurek** wurde jüngster Generalstabsoffizier der Österreichischen Armee. Das Gespenst des Hungers ist nicht mehr fern; dank der Taktik der schwachen Regierung, dem zielbewussten Unterwühlen der Tschechen und der tatsächlichen Missernte der Kartoffeln, besonders in unserer Gegend.

In manchen Familien ist nur noch eine Mahlzeit am Tage möglich und diese ist nicht ausgiebig.

Die größte Sorge ist die Beschaffung von Fett. Ich möchte ein ganzes oder halbes Fettschwein kaufen, selbst zum Preis von 10 Kr. pro Kg Lebendgewicht ist keines zu haben.

Herr **Hamata** schrieb, er möchte Fett kaufen um jeden Preis und schenkt nebstbei dem Verkäufer 50 Packerln Rauchtabak, 12 Handtücher und 30 Spulen Zwirn. Die hiesigen Fleischhauer sind nicht in der Lage, das gewünschte Quantum zu liefern.

Was es jetzt für Anerbieten gibt, ist rein unbegreiflich. Zur Bezirkslehrer-Konferenz in Strobnitz gingen wir per pedes, die Lehrerinnen marschierten um 6 Uhr los, wir folgten um 7.

Po našem odchodu přijel inspektor a chtěl nás vzít s sebou, ale my už jsme byli pryč.

Jeho přednáška trvala pouze jednu hodinu. Je rád stručný. Proto jsme byli v 11 hodin dopoledne už hotovi a šli v Horní Stropnici k **Planovi** na oběd.

Byla polévka, svíčková a švestkové knedlíky, bylo to znamenité. Za **Mizzi** a za sebe jsem zaplatil jen 10 Kr.

Na zpáteční cestě nás inspektor doprovázel. Nemohu říci, že by byl tyran, jak tvrdili učitelé v Děčíně.

Rád se dává obdarovávat, což lze v současné době dobře chápat, vůči mně dělá dojem pohodového člověka, ale konečný verdikt o něm nelze vyslovit.

Jak dlouho zůstane škola ještě zavřená, není určeno. Předevčírem tu zemřelo na úplavici hezké 15leté děvče jménem **Kastl**.

Hřibů je v lese ještě habaděj. V současné době Boží požehnání. Luisi **Weidnerovi** se prý ve Rijece daří velmi špatně, protože zdražování nemá žádné meze. Přeje si opět návrat zpět do Albánie. **Anderl** Hans je v jedné pochodové rotě a půjde brzy na frontu.

Mayer Hans není zproštěn služby a už měl dávno nastoupit, stále ale tady ještě je.

Může si něco pěkného nadrobit.

Svaz Němců chce od něj odkoupit dvůr a pole a zařídít vzorové hospodářství. Zda na to přistoupí, to nevím. Já jako předseda zdejší místní skupiny s ním musím vyjednávat, nedostanu se ale zatím z místa, protože přesto, že další vedení hospodářství považuje za neužitečné, nemůže se rozhodnout.

Úroky ho sežerou a musí dojít ke krachu. Jeho žena se k němu dobře hodí, je také

Nach unserem Abmarsch kam der Inspektor und wollte uns abholen, wir waren aber schon weg.

Sein Vortrag dauerte nur eine Stunde. Er liebt die Kürze. So waren wir um 11 Uhr vormittags schon fertig und gingen beim **Plan** in Strobnitz essen.

Es gab Suppe, Lungenbraten und Zwetschgenknödel, es war vorzüglich und kostete für **Mizzi** und mich nur 10 Kr.

Auf dem Rückweg begleitete uns der Inspektor. Ich kann nicht sagen, er sei ein Tyrann, wie die Lehrer in Tetschen behauptet haben. Er lässt sich gern beschenken, was in der jetzigen Notzeit verständlich ist, mir gegenüber macht er den Eindruck eines Gemütsmenschen, aber ein abschließendes Urteil kann man über ihn nicht geben.

Wie lange die Schule noch geschlossen bleibt, ist nicht bestimmt. Vorgestern starb hier ein hübsches 15jähriges Mädchen, mit Namen **Kastl**, an Ruhr.

Herrenpilze gibt es noch in Massen. Zur Zeit ein Gottesseggen. Dem Luis **Weidner** soll es in Fiume sehr schlecht gehen, da die Teuerung maßlos ist. Er wünscht sich wieder nach Albanien zurück. **Anderl** Hans ist in einer Marschkompanie und geht demnächst zur Front.

Mayer Hans ist nicht dem Dienst enthoben und sollte schon längst den Dienst antreten, ist aber noch immer hier. Kann sich was Schönes einbrocken.

Der Bund der Deutschen will ihm seine Wirtschaft und Felder abkaufen und eine Musterwirtschaft einrichten. Ob er darauf eingeht, weiß ich nicht. Ich als Obmann der hiesigen Ortsgruppe muss mit ihm verhandeln, komme aber nicht weiter, da er trotzdem er ein Fortführen der Wirtschaft für nutzlos hält, sich nicht entschließen kann.

Die Zinsen fressen ihn auf und es muss zum Krach kommen. Seine Frau passt gut

málo energická, a neví si rady ani sama se sebou.

25.9.1918

Už je tu jednom jeden s úplavící a až se uzdraví, otevře se pak po dalších 10 dnech škola.

Ze soukromých žáků, které jsem během prázdnin připravoval k přijetí na měšťanskou (II. třída) nebo obchodní školu, jsou přijati všichni až na **Kaysera** Franze. Letos chodí do měšťanské nebo střední školy 24 chlapců a 3 dívky. Tolik jich ještě nikdy nebylo.

Obchodník **Frischmann** koupil dům, ve kterém bydlí, od **Gansových** dědiců za 26.000 korun.

Dům, kde bydlel starý košerák **Resch**, byl prodán za 16.000 korun.

Kupcem byl žid a jmenuje se **Arnstein (Ornstein?)**. Obchoduje se zeleninou a je z Budějovic.

Ovoce je tady nehorázně drahé. Jedno kilo jablek stojí 2 Kr, 1 kg švestek 5 Kr. Ve školní zahradě máme ovoce dost. Krade se tolik, že se už Pán bůh na to nemůže dívat.

Dnes se tady plaví dřevo. Cena palivového dřeva stoupla na dvojnásobek. Ještě nestydatější cena je za „dovoz“. Přitom se všechno kvapem prodává. Čtvrťka vína už stojí 3 Kr a půllitr piva 90 h.

26.9.1918

O začátku školy ještě nemůže být ani řeč, stále je několik postižených, kteří onemocnění utajovali a nyní byli prozrazeni. Kromě toho měly být hlášeny i některé nové případy. Dr. **Dick** řekl, že před 1.10. se nebude dít nic.

Řídící učitel **Tumler** ještě není v penzi, svůj nábytek nechce prodat, daroval mi ale svoji pohovku a skleněný kuřácký servis.

zu ihm, ist auch ein latschiges Ding, die sich nicht mit sich selbst zurechtfinden kann.

25.9.1918

Es gibt nur noch einen Ruhrkranken und wenn der gesund ist, wird nach weiteren 10 Tagen die Schule eröffnet. Von meinen Privatschülern, die ich während der Ferien für die Aufnahme in eine Bürgerschule (II. Kl.) oder Handelsschule vorbereitet habe, sind alle, bis auf den **Kayser** Franz, aufgenommen worden. Heuer besuchen 24 Knaben und 3 Mädchen die Bürger- oder Mittelschule. So viele waren es noch nie.

Kaufmann **Frischmann** hat das Haus, wo er wohnt, von den **Gans**-Erben um 26.000 Kr. gekauft.

Das Haus, wo der alte Schächter **Resch** gewohnt hat, wurde um 16.000 Kr verkauft. Der Käufer ist ein Jud und heißt **Arnstein (Ornstein?)**. Er ist ein Gemüsehändler aus Budweis.

Das Obst ist hier ungeheuer teuer. Ein Kilo Äpfel kostet 2 Kr., ein Kg. Zwetschken 5 Kr. Wir haben im Schulgarten Obst genug. Gestohlen wird, dass Gott erbarmt. Heute ist hier Holzschwemme. Brennholz ist um das Doppelte im Preis gestiegen. Noch närrischer im Preis ist die „Zufuhr“. Dabei wird alles reißen schnell verkauft. Ein Viertel Wein kostet schon 3 Kr. und die halbe Bier 90 h.

26.9.1918

Von Schulanfang ist noch keine Rede, es gibt noch einige Kranke, die die Sache verheimlicht hatten und nun verraten worden sind. Außerdem sollen auch einige neue Fälle angemeldet worden sein. Dr. **Dick** sagte, vor dem 1.10. wird es nichts. Oberlehrer **Tumler** ist noch nicht pensioniert, seine Möbel will er nicht verkaufen, er schenkte mir aber einen Divan und ein gläsernes Rauchservice.

V neděli, dne 29.9. se tady bude konat schůze školské rady. Jde o užší volbu pro místo definitivního učitele pro 2. třídu, které má být obsazeno.

Hlásili se zájemci s poměrně početnými služebními lety.

Budu se zasazovat o Agnes **Schatzl**, protože to bude pro mne výhoda, a protože si místo opravdu zaslouží. **Viktor** je také pro ni, pouze inspektor je z nepochopitelných důvodů proti. Bude mu to ale málo platné, protože klerikálové mají převahu a ve vrchní školní radě záležitost projde, když projevíme rozhodnost.

4.10.1918

Robert **Gans**, jednoroční dobrovolný kaprál zemřel dne 12.9. ve věku 30 let ve špitále za frontou u Codrolpe. Byl úředníkem Anglo-rakouské banky ve Vídni. Posledním proslovem vůdce Čechů **Staněk** v parlamentu požaduje rozdrobení naší vlasti. Nestane-li se zázrak, bude pomalu konec.

Lid se začíná bouřit. Finanční krach nelze odvrátit a hlad už nyní tluč na dveře, sotva je úroda ve stodole. Ale protože se vše dostává do židovských rukou, utře chudák hubu.

Co vláda dává, je směšně málo a za hříšné ceny. Hospodaření, které volá do nebe, což se musí vymstít.

Od 5 hodin zde padá sníh a už je ho až po kolena. Větve ovocných stromů se lámou pod tíhou sněhu.

Mnozí dosud nesklidili jablka a švestky. Tato náhlá změna počasí budí skoro hrůzu. Po babím létě najednou zima. Většina sedláků má ještě brambory na poli.

V kanceláři školy je kosa. Zaplať Pánbůh, že škola není ještě otevřená, jinak bychom museli zavřít. Jedna paní má stále ještě

Sonntag, den 29.9. ist hier Ortsschulrats-Sitzung. Es geht um den Ternovorschlag für die neu zu besetzende definitive Lehrerstelle 2. Klasse.

Es haben sich Bewerber mit hübsch vielen Dienstjahren gemeldet. Ich werde mich für die Agnes **Schatzl** einsetzen, da ich damit Vorteil habe und da sie die Stelle wirklich verdient. Der **Viktor** ist auch für sie, nur der Inspektor ist merkwürdigerweise dagegen. Wird ihm aber wenig nützen, denn die Klerikalen haben das Übergewicht und im Oberschulrat wird die Sache schon durchgehen, wenn wir entschieden für sie Partei ergreifen.

4.10.1918

Robert **Gans**, Einjährig-Freiwilliger Korporal, ist am 12.9. im Alter von 30 Jahren im Etappen-Spital Codrolpe gestorben. Er war Beamter der Anglo-österreich. Bank in Wien. Die neueste Rede des Tschechenführers **Stanek** im Abgeordnetenhaus verlangt die Zerstückelung unseres Vaterlandes. Wenn nicht ein Wunder geschieht, ist das Lied bald zu Ende. Das Volk beginnt sich zu rühren. Der finanzielle Ruin ist nicht abzuwenden und der Hunger pocht schon jetzt an die Tür, kaum dass die Ernte eingebracht ist. Aber da alles in jüdische Hände gerät, hat der Arme das Nachsehen. Was die Regierung gibt, ist lächerlich wenig und sündhaft teuer. Eine himmelschreiende Wirtschaft, die sich rächen muss.

Seit 5 Uhr fällt hier Schnee und bedeckt den Boden kniehoch. Die Obstbäume brechen von der Schneelast. Viele haben die Äpfel und Zwetschgen noch nicht geerntet. Dieser plötzliche Witterungswechsel ist unheimlich. Mitten im Sommer in den Winter hinein. Die meisten haben noch die Kartoffeln auf dem Felde.

In der Schulkanzlei ist es eiskalt. Gott sei Dank ist die Schule noch nicht offen, sonst müssten wir schließen. Eine Frau hat noch

úplavici.

Dr. **Dick** se drží přesně úředních pokynů, 10 dní po uzdravení.

10.10.1918

Dochází k událostem, které hýbají světem a my nevíme, zda se blížíme míru a jeho zvratům nebo ne. Zde má život svůj každodenní chod. Prší a sníh u nás zase zmizel.

Ale ve vyšších polohách jako v Pohoří leží ještě velké masy. Onemocnění úplavicí se zdá být na ústupu, zato se však šíří španělská chřipka.

V Nových Hradech na ni zemřel mladý **Ziegler**, ve Svinech obchodník s prasaty **Ostrý** a v Kaplici učitel **Gabriel**. Samí mladí, silní muži. Zde taky mnozí onemocněli. Rovněž Dr. **Dick** si musel dnes lehnout do postele.

Včera jsem obdržel dopis okresního školního inspektora v Kaplici, podle kterého řídící učitel **Tummler** dnem 30.9. šel do důchodu a já jsem se ode dne 1.10 stal provizorním řídícím učitelem. Také náš platový zákon je schválen. Podle toho mám od 1.1.1918 se zpětnou platností roční plat 1600 Kr, 10 tříletých zvýšení platů po 200 Kr, tedy 2000 Kr, příplatek za aktivitu 600 Kr, osobní příplatek 200 Kr, dohromady 4400 Kr, které mi budou započítány do penze.

Dále příplatek na zdražování, jehož výše ještě není přesně stanovená a mimořádná výpomoc kvůli drahotě.

Také je ještě možné se nadít pořizovacího příspěvku. Od 1.10. mi náleží i plný příplatek za funkci ve výši 450 Kr ročně.

Zda bude místo vrchního učitele vypsáno brzy, to nevím.

Přilepšování jsou jen kapkou při zdražování. V každém případě potěšující, když je člověk skromný.

immer die Ruhr.

Dr. **Dick** hält sich genau an die behördliche Weisung, 10 Tage nach der Genesung.

10.10.1918

Es wickeln sich weltbewegende Ereignisse ab und wir wissen nicht, sind wir dem Frieden und seinen Umwälzungen nahe oder nicht. Hier geht das Leben seinen alltäglichen Gang. Es regnet und bei uns ist der Schnee wieder verschwunden. Aber in höheren Gegenden, wie in Buchers, liegt er noch in Massen. Die Ruhrerkrankungen scheinen nachzulassen, dafür erscheint die spanische Grippe. In Gratzen ist der junge **Ziegler**, in Schweinitz der Schweinehändler **Ostrý** und in Kaplitz der Lehrer **Gabriel** daran verstorben. Lauter junge, kräftige Männer. Hier sind auch sehr viele erkrankt. Auch Dr. **Dick** musste sich heute zu Bett legen.

Gestern erhielt ich einen Brief des Bezirksschulinspektors in Kaplitz, wonach Oberlehrer **Tummler** mit dem 30.9. in Pension gegangen ist und ich seit dem 1.10. provisorischer Oberlehrer geworden bin. Auch ist unser Gehaltsgesetz sanktioniert. Danach habe ich ab 1.1.1918 rückwirkend jährlich 1600 Kr. Gehalt, 10 dreijährige Gehaltserhöhungen a 200 Kr., also 2000 Kr., Aktivitätszulage 600 Kr. Personalzulage 200 Kr., zusammen 4400 Kr., die mir in die Pension eingerechnet werden. Ferner eine Teuerungszulage, deren Höhe noch nicht ganz fixiert ist und eine außerordentliche Teuerungsaushilfe.

Ein Anschaffungsbeitrag ist auch möglicherweise noch zu erhoffen. Vom 1.10. gebührt mir auch die volle Funktionszulage von 450 Kr. jährlich. Ob die Ausschreibung der Oberlehrerstelle bald erfolgt, weiß ich nicht. Die Zubesserungen sind ein Tropfen bei der Teuerung. Immerhin doch erfreulich, wenn man bescheiden ist.

Moje soukromé hodiny o prázdninách nám přinesly už značnou pomoc v naturáliích. Ještě pořád dostáváme brambory, zelí, mák a podobně. Jednomu sedlákovi v Dluhošticích jsem projevil jakousi laskavost. Zato mi přinesl velký pytel brambor.

Matka koupila od **Moser** Mirti ve Valtěřově brambory, kilo za 70 h. Naše sklizeň vydala 7 pytlů a 50 kilo.

S nákupem přibližně 100 kg brambor doufá milá matka, že vystačíme do příští sklizně. Obstarali jsme si také větší množství žita a máme ještě naději na další.

Ze školní zahrady máme mrkev, cibuli, fazole, celer, dokonce květák, kedlubny a kapustu, také trochu zelí, cukrovou a krmnou řepu.

Jablek máme větší množství ve sklepe. V školní zahradě je vysáty špenát, který už vzešel, a budeme ho moci na jaře sklídit.

Skoro jsem zapomněl na benešovskou senzaci, únos Fridy! Frida **Schweighofer** byla osvojená dívka u hostinské **Gangl-Gotscher** – a bylo s ní zacházeno jako s „vlastním dítětem“ po dobu „osmi let“.

Nyní jí bylo 16 let a byla velkou oporou v rodině. Před 2 dny tedy přišla její matka z Budapešti a ve vší tichosti je **Frida** převlečena a matka a dcera opouštějí zcela nenápadně Benešov.

Hromádka šatů, dopis, nějaké šperky, které jsou **Gotscherce** poslány zpět, svědčí o útěku **Fridy**.

Gotscherka úplně bez sebe, velký nárek, nevděk světem vládne – zprostředkovatelka tohoto únosu byla stará **Priza-Weinberger**. Občané Benešova jsou tím velmi rozhořčení.

Návštěva hostince omezená. Začátkem tohoto týdne se rozhodnutí některých

Meine Ferien-Privat-Stunden haben uns schon viel Beihilfe in Naturalien geleistet. Kartoffeln, Kraut, Mohn und dergleichen laufen noch immer ein. Einem Ottenschläger Bauern habe ich eine Gefälligkeit erwiesen. Dafür brachte er mir einen großen Sack Kartoffeln.

Die Mutter kaufte von der **Moser** Mirti in Waldetschlag Kartoffeln, das Kilo zu 70 h. Unsere Ernte ergab 7 Säcke Kartoffeln a 50 Kg. Mit Ankauf von ca. 100 Kg hofft die liebe Mutter bis zur nächsten Ernte auszukommen. Wir haben uns auch eine größere Menge Korn besorgt und haben noch Aussicht auf mehr.

Aus dem Schulgarten haben wir Möhren, Zwiebeln, Bohnen, Sellerie, sogar Karfiol, Kohlrüben und Kohl, auch etwas Kraut, Zuckerrüben und Futterrüben. Von Äpfeln liegt eine ansehnliche Menge im Keller. Im Schulgarten ist Spinat gesäht, der schon aufgegangen ist und uns im Frühjahr versorgen wird.

Fast hätte ich die Beneschauer Sensation vergessen, die Entführung der Frida! Frida **Schweighofer** war ein angenommenes Mädchen bei der Wirtin **Gangl-Gotscher** – und wurde wie ein „eigenes Kind“ behandelt, durch „acht Jahre“.

Sie war jetzt 16 Jahre alt und eine große Stütze in der Familie. Vor 2 Tagen kommt nun ihre Mutter aus Budapest und in aller Stille wird **Frida** umgekleidet und Mutter und Tochter verlassen ganz unauffällig Beneschau. Ein Bündel Kleider, ein Brief, einige Schmucksachen, die der **Gotscherin** zurückgesandt werden, geben Zeugnis von der Flucht der **Frida**.

Gotscherin ganz außer sich, großes Lamento, Undank der Welten Lohn. – Vermittlerin dieser Entführung war die alte **Priza-Weinberger**. Beneschauer Bürger darüber ganz entrüstet.

Gasthausbesuch eingeschränkt. Mit Beginn dieser Woche ist der Entschluss einiger

návštěvníků hostince, zejména karbaníků Dr. **Dicka**, **Herlingera**, **Hofmüllera** a řezníka **Müllera**, změnilo v čin.

Vyhýbají se obecnímu hostinci a přeložily své karetní dýchánky do svých bytů.

V důsledku toho je tento hostinec ve všední dny naprosto ochromen. Také jiní chodí do hospody již jen v neděli.

14.1.1918

Protože už jsem měl dříve příležitost koupit nějaké to kilo pšenice, dal jsem ji semlít v **Schimakově** mlýně.

Také něco pro našeho školního inspektora. Zároveň jsem s mlynářem **Rinesslem** uzavřel smlouvu.

Budu jeho synovi dávat soukromé hodiny, zato mi on dá mouku a krupici. Pane Bože, co člověk všechno neudělá pro to, aby si trochu vylepšil život. Školní provoz by měl nyní už brzy zase začít. Já mám ale i tak dost práce.

20.10.1918

Kvůli španělské chřipce bylo uzavření škol v okrese Kaplice prodlouženo až do 4.11. U nás je jenom málo nemocných, ale v Dluhošticích a Kamenici je jich mnoho.

Je příšerné, kolik lidí zemřelo kolem Kaplice, Vyššího Brodu a Frymburka. V některých obcích vymírají celé rodiny.

Když si lehnete hned do postele a několik dní zůstanete v teple, pak překonáte chorobu snáze, i bez aspirinu, který v silnějších dávkách neblaze působí na trávicí systém.

Lék na tu chřipku vlastně neexistuje. Dobře ale prý působí červená řepa.

Učitel Simon **Herasko** v Krumlově zemřel na tuto chřipku za tři dny. Dne 18.10. byl

Gasthausbesucher, insbesondere der 4 Kartenspieler Dr. **Dick**, **Herlinger**, **Hofmüller** und Fleischhauer **Müller** zur Tat umgewandelt worden.

Sie meiden das Gemeindegasthaus und haben ihre Spielpartie in ihre Wohnungen verlegt. Dadurch ist das Gemeindegasthaus an den Wochentagen ganz lahmgelegt. Auch andere gehen nur noch sonntags ins Gasthaus.

14.10.1918

Da ich schon früher die Gelegenheit hatte, einige Kilo Weizen zu kaufen, habe ich ihn in der **Schimakmühle** mahlen lassen.

Auch etwas für unseren Schulinspektor. Zugleich schloss ich mit dem Müller **Rinessl** einen Vertrag.

Ich werden seinem Sohn ein bisschen Privatunterricht geben, dafür gibt er mir Mehl und Gries. Mein Gott, was tut man nicht alles, um sein Leben etwas zu verbessern. Der Schulbetrieb müsste jetzt bald wieder beginnen. Ich habe aber auch so genug zu tun.

20.10.1918

Wegen der spanischen Grippe ist die Schulsperre im Kreis Kaplitz bis zum 4.11. verlängert worden. Bei uns gibt es nur wenige Kranke, aber in Ottenschlag und Hennberg sind es viele. Um Kaplitz, Hohenfurth und Friedberg ist es unheimlich, wie viele Leute schnell dahingerafft werden. In manchen Orten sterben ganze Familien aus.

Wenn man sich gleich zu Bett legt und einige Tage im Warmen bleibt, dann übersteht man die Krankheit leicht, auch ohne Aspirin, das in stärkeren Dosen schädlich auf den Darm wirkt. Ein eigentliches Mittel gegen die Grippe gibt es nicht. Doch soll Rote Beete sich gut auswirken.

Der Lehrer Simon **Herasko** in Krummau ist an der Grippe in drei Tagen gestorben. Am

pohřben. Jeho starší bratr, zubař a plukovní lékař, také leží těžce nemocen v Trebinje.

Starý otec v Německém Benešově se úplně zhroutil kvůli tomuto nečekanému úmrtí.

Císařský manifest, jsi už jistě četl, Rakousko se stane spolkovým státem na základě jednotlivých národností. Zda to tak zůstane, je ještě velká otázka. Události jsou překotné.

Ve Vídni musí chřipka řádit děsivě. Tolik případů úmrtí, také v Budějovicích umírá denně 30-40 osob.

Kaplan p. Franz **Heidler** byl povolán jako učitel náboženství do Budějovic. Škoda ho! Byl to milý člověk. Jeho následník je čerstvě vyřazený teolog, podle jména Čech. Úsudek ještě nelze vyslovit.

14.11.1918

Ty chceš tedy zůstat v Německém-Rakousku, protože by to pro Tvoji kariéru mohlo být prospěšné. Tady bylo uzavření škol prodlouženo do 17.11. Ale v pondělí 18.11. to začne.

Nejprve bude bohoslužba (Heiliges-Geist-Amt), pak přemístění žáků a zveřejnění školního řádu. Učitelství sbor ještě není kompletní. Pouze **Reindl** Franz ohlásil nastoupení služby.

Chybí ještě **Schinko**, Felix **Feresch** a August **Czižek**, Všechno učitelé, kteří byli na frontě. Pak sem patří také učitel **Začek**.

Utvořila se domobrana (Volkswehr), více než 40 mužů pod velením **Jindry**. Dopusud neměla důvod k zákroku. Češi se drží zpátky. Řadí tady ale chátra, která se zabývá nočními krádežemi, a zaměřuje se především na prasata.

18.10. ist er begraben worden. Sein älterer Bruder, Zahn- und Regimentsarzt, liegt auch schwer krank in Trebinje darnieder. Der alte Vater in D.-Beneschau ist ganz zusammengebrochen über diesen unerwarteten Todesfall.

Das Manifest des Kaisers, wirst schon gelesen haben, Österreich wird ein nationaler Bundesstaat. Ob es dabei bleibt, das ist noch sehr fraglich. Die Ereignisse überstürzen sich.

In Wien muss die Grippe scheußlich wüten. So viele Todesfälle, auch in Budweis sterben täglich 30-40 Personen.

Kaplan P. Franz **Heidler** ist als Religionslehrer nach Budweis berufen worden. Schade um ihn! War ein netter Mensch. Sein Nachfolger ist ein frisch ausgemusterter Theologe, dem Namen nach ein Tscheche. Ein Urteil kann man noch nicht abgehen.

14.11.1918

Du willst also in Deutsch-Österreich, in Wien bleiben, weil es deiner Karriere förderlich sein könnte. Hier ist die Schulsperre bis 17.11. verlängert. Aber am Montag den 18.11. geht es los.

Erst das „Heilige-Geist-Amt“, danach Schülerversetzung und Bekanntgabe der Schulordnung. Der Lehrkörper ist noch nicht komplett. Nur **Reindl** Franz hat seinen Dienstantritt gemeldet.

Es fehlen noch: **Schinko**, Felix **Feresch** und August **Czižek**. Alles Lehrer, die an der Front waren. Dann gehört noch Lehrer **Začek** her.

Eine Volkswehr, einige 40 Mann unter dem Kommando von **Jindra**, hat sich gebildet. Brauchte bisher nicht einschreiten. Die Tschechen verhalten sich sehr ruhig. Anderes Gesindel verübt nur bei Nacht Diebstähle, haben es besonders auf Schweine abgesehen.

Člen národní rady a poslanec Dr. **Wichtl** tu byl a přijal přísahu pro Německé-Rakousko. Spolu s ostatními jsme i my učitelé složili slib. Jak jsme se dodatečně dověděli, pro není většina kvůli neutěšené situaci v zásobování potravinami.

Převládá domněnka, že Češi spíše mohou pomoci než Němci.

Národní cítění nemá nikdo, nejméně sedláci. Kdo je tím vinen, víme též.

Jednu **Riedlovu** sestru, paní **Wagner**, posedla zběsilost a byla odvezena do blázince.

19.11.1918

Ode dneška máme zimu a všichni jsme se přestěhovali do zadního pokoje, kde se dá topit.

Se dřevem je stále ještě mnoho potíží, ačkoli nápor sněhu polámal tisíce kmenů. Chybí však pracovní síly.

Nemáme dost a školní dřevo také ještě nebylo dodáno. Nevím, jak to půjde dál.

Včera muselo být Německé Rakousko přeměněno na republiku. Pak je konec Habsburgů. Ale noviny ještě nepřišly. Snad se to dovíme zítra.

Zastáváš tedy místo písaře ve Vídni u vojenské správy, i když jen dočasně. Když padají trůny a králové se chopí poutnické hole, není to hanba, jdeme-li osudu odvážně vstříc a projevujeme starost o svoji budoucnost.

Ve vzduchu visí dnes všechny existence, které se podílejí na státu. Ty jsi tedy přidělen strážní a asistenční skupině u velitelství domobrany, že služba je, říkáš, příšerná, což je velmi pochopitelné, srovnáš-li to se svými předchozími

Nationalrat und Abgeordneter Dr. **Wichtl** war hier und nahm die Angelobung für Deutsch-Österreich vor. Einige haben angelobt, drunter wir Lehrer. Wie man nachträglich zu hören bekam, ist die Mehrheit wegen der Nahrungssorgen nicht dafür.

Man glaubt, dass die Tschechen eher helfen können, wie die Deutschen. Nationalgefühl hat niemand, am wenigsten die Bauern. Wer daran Schuld trägt, wissen wir auch.

Eine Schwester des **Riedl**, Frau **Wagner**, wurde von Tobsucht befallen und wurde ins Irrenhaus transportiert.

19.11.1918

Seit heute haben wir Winter und sind alle in das hintere Zimmer übersiedelt, wo geheizt werden kann. Mit dem Holz gibt es immer noch viele Scherereien, obwohl der Schneebruch tausende von Stämmen geknickt hat. Aber die Arbeitskräfte fehlen.

Wir haben nicht genug und das Schulholz ist auch noch nicht an Ort und Stelle. Ich weiß nicht, wie es weitergehen soll. Gestern muss Deutsch-Österreich in eine Republik umgewandelt worden sein. Dann ist Schluss mit den Habsburgern. Aber Zeitungen sind noch nicht eingegangen. Vielleicht erfahren wir es morgen.

Du hast also eine Schreiberstelle in Wien bei der Militärverwaltung, wenn auch nur auf Zeit. Wenn Throne stürzen und Könige den Wanderstab ergreifen, ist es keine Unehre, wenn man dem Schicksal mutig entgegentritt und sich um seine Zukunft kümmert.

In der Luft hängen heute alle Existenzen, die am Staat Anteil haben. Du bist also beim Volkswehr-Kommando der Wach- und Assistenzgruppe zugeteilt und sagst, der Dienst sei schauerlich, was sehr begreiflich ist, wenn du es mit deinen früheren

zaměstnáními.

Včera konečně začala škola. Dnes byl první školní den.

Mizzi měla převzít první třídu, ale když to její děti slyšely, nastalo takové fňukání a lkaní, že se **Mizzi** od nich nemohla odtrhnout. Má tedy 5. třídu a já mám druhou.

Včera jsme pohřbili mistra pekaře Moritze **Weilgunyho**, oběť chřipky. Byl jsem na pohřbu jako velitel hasičů.

Téhož dne byl uložen do hrobu Jakob **Pilbauer** z chudobince. Jeho tělo vážilo oblečené pouze 18 kg, tak byl vyhublý.

Naše domobrana (Bürgerwehr) má nyní přibližně 50 mužů. Chrání před krádežemi, před projevy násilí Čechů ale ne. Příští dny nám ukážou, že patříme úplně k Česko-Slovenskému státu.

27.11.1918

Jižní Čechy jsou prozatím Horní Rakousy. Jestli to ale tak zůstane, to ví jen pánbůh. Ve stanicích Nové Hradky a Kaplice jsou sokolové a české vojsko, kteří cestující a zavazadla kontrolují, to znamená, zabavují. Prohlídce je možno se vyhnout pouze tak, že se jede přes Gmünd do Weitry.

Poštovní balíky se posílají na adresu jedné hostinské v St. Martinu, kde je pak poslové vyzvednou.

Domobrana má nyní 140 mužů. Velitelem byl zvolen Hans **Anderl** senior. Stanoviště hlídky je v budově spořitelny. Mají k dispozici 100 pušek a 2 kulometry s dostatečným množstvím munice.

Synové zemřelého řídicího učitele **Mascheka** jsou také členy, jeden jako poručík, druhý jako praporčík.

Dienststellen vergleichst.

Gestern hat endlich die Schule begonnen. Heute war der erste Schultag.

Mizzi sollte die erste Klasse übernehmen, aber als ihre Schulkinder das hörten, erhob sich ein solches Geflenn und Geheul, dass **Mizzi** sich von ihnen nicht trennen konnte. Sie hat also die 5. Klasse. Ich habe die 2.

Gestern begruben wir den Bäckermeister Moritz **Weilguny**, ein Opfer der Grippe. War beim Begräbnis als Kommandant der Feuerwehr.

Am selben Tag begrub man den Jakob **Pilbauer** aus dem Armenhaus. Sein Körper wog mit Kleidern nur 18 kg, so abgemagert war er.

Unsere Bürgerwehr beträgt jetzt etwa 50 Mann. Sie schützen vor Diebesbanden, vor der Gewalt der Tschechen aber nicht. Die nächsten Tage werden es bringen, dass wir ganz zum Tschecho-Slowakischen Staat gehören.

27.11.1918

Südböhmen ist einstweilen Oberösterreich. Ob das aber so bleibt, das wissen die Götter. In der Station Gratzen und Kaplitz sind Sokoln und tschechisches Militär, welche die Reisenden und das Gepäck kontrollieren, das heißt, wegnehmen. Der Durchsuchung kann man nur entgehen, wenn man über Gmünd nach Weitra fährt. Postpakete werden an eine Wirtin in St. Martin geschickt und dort von Boten abgeholt.

Die Volkswehr zählt jetzt 140 Mann. Gewählter Kommandant ist Hans **Anderl** senior. Wachlokal ist im Gebäude der Sparkasse. Sie verfügen über 100 Gewehre und 2 Maschinengewehre mit hinreichender Munition.

Die Söhne des verstorbenen Oberlehrers **Maschek** sind dabei, einer als Leutnant, der andere als Fähnrich.

Také syn Dr. **Dicka, Walter, Anderl** Hans jun. a **Holzhacker** Karl jun. jako vedoucí pluku.

Denní odměna 11 Kr láká, ale natrvalo si chudé Německé-Rakousko toto zatížení nebude moci dovolit.

Starý **Holub**, bratr **Reselmam** (Reselky?), zemřel v Černém Údolí. Měl tříselnou kýlu. Už mu bylo 80 let. **Weidner** Franz je tu a neví, co má dělat. **Luisl** je stále v Rijece, brzy se ale vrátí. **Iroid** tu byl, zase ale odcestoval.

Od většiny Benešovských buď došla zpráva, nebo už přišli sami. Pouze o strážníkovi **Klentzkym** a hodináři **Czuchalovi** se dlouhou dobu nic neví. Už se dokonce říkalo, že zemřeli v Rusku.

Potřetí je nyní zavřená škola. Týden jsme učili a opět přišlo nařízení, že všechny školy v okrese mají zastavit školní provoz od 25.11. do 8.12.

Mně to líto nebylo, protože bych byl rád, kdybych se školou už neměl nic společného. Obtížné vedení školy se vši tou šikanou už mi leze krkem.

Zimní školní dřevo konečně přišlo, už ale zase přicházejí jiné školní starosti.

Tři vyučující chyběli během války, nyní přicházejí jeden za druhým zase zpátky. Vždy musí být otevřená nová paralelka.

Školní třídy a školní budova jsou ale po to dlouhou dobu, kdy se nic nedělo, ve velmi žalostném stavu.

Nikdo nechce nést zodpovědnost a opravy téměř nelze zvládnout.

Auch der Sohn des Dr. **Dick, Walter, Anderl** Hans jun. und **Holzhacker** Karl jun. als Zugführer.

Die täglichen 11 Kr. Löhnung locken halt, aber für die Dauer wird das arme Deutsch-Österreich die Belastung nicht ertragen können.

Der alte **Holub**, Bruder der **Reselmam**, ist in Schwarzthal gestorben. Er hatte einen Leistenbruch gehabt. War schon 80 Jahre alt. **Weidner** Franz ist da und weiß nicht, was er machen soll. **Luisl** ist noch in Fiume, wird aber bald kommen. **Iroid** war hier, ist aber wieder abgereist.

Von den meisten Beneschauern sind entweder Nachrichten oder sie selbst schon hier. Nur vom Polizeimann **Klentzky** und vom Uhrmacher **Czuchal** weiß man seit Jahr und Tag gar nichts. Es war schon das Gerede, dass sie in Russland gestorben sind.

Zum dritten Mal ist nun Schulsperre. Eine Woche haben wir unterrichtet, und wieder kam ein Erlass, dass alle Schulen im Bezirk vom 25.11. bis 8.12. den Schulbetrieb einzustellen haben. Mir hat es nicht leid getan, denn ich wäre froh, wenn ich von der Schule nichts mehr wüsste. Die lästige Schulleitung mit allen ihren Schikanen wächst mir schon zum Hals heraus.

Das Winterschulholz ist endlich da, da kommen schon wieder andere Schulsorgen.

Drei Lehrkräfte haben während des Krieges gefehlt, nun kommt einer nach dem anderen angerückt. Immer muss eine neue Parallelklasse eingerichtet werden. Die Schulzimmer und das Schulhaus sind aber durch die Länge der Zeit, in denen nichts gemacht wurde, in einem erbärmlichen Zustand.

Niemand möchte die Verantwortung tragen und die Reparaturen sind nahezu nicht zu bewältigen.

Přitom já mám tu čest, že si leckdo o mě otírá zobák, při vědomí, že to jinak není možné.

Hlavní roli hraje žid, když už všechno je zticha, tak on ne. Musím tedy svůj vztek překonat, jinak by s ním docházelo k násilnostem

Dne 1.12. nastoupil učitel Leopold **Schinko** svoji službu. Velká třída ve 2. patře musela být upravena.

Pane Bože, jak to tam vypadalo. Okenní tabulky rozmlácené, kamna v důsledku netěsnosti špatně hořela, lavice rozlámané, tabule nenatřená, krátce: příšerný nepořádek. K tomu ještě mnoho dalšího. To jsou „příjemnosti“ ředitele školy.

Proklínaná válka způsobila strašlivou bídu, a když se na věc díváme s přehledem, musíme se skřípěním zubů a se zařatou pěstí rozdrtit obrázky proradné Zity a také Karla.

To ale nic nepomůže. Sedíme v loji a musíme, pokud možno, potupnou existenci snášet.

3.12.1918

Dnes ráno došlo mezi českým vojskem a německou domobranou v Kaplici a okolí k opravdové bitvě, přičemž přirozeně stále ještě lehkověrní Němci museli přesile podlehnout.

České dělostřelectvo ostřelovalo Kaplici. Okresnímu hejtmanovi Schöberlemu se podařilo jen tak tak prchnout do Freistadt. Více ještě není známo.

Zde se na český rozkaz domobrana rozpustila. Vpád českého vojska se očekává každou hodinu.

Jistě sem bude přeložena větší garnizona, aby obyvatelům přistříhla křídylka. Tímto je nádhera německví v našem rodném městě u konce.

Dabei habe ich das Vergnügen, dass sich so mancher den Schnabel an mir wetzt, wohl wissend, dass es anders nicht möglich ist. Da spielt der Jud die Hauptrolle, wenn schon alles schweigt, dann er nicht. So muss ich meine Wut verbeißen, sonst käme es zu Tötlichkeiten mit ihm.

Am 1.12. hat der Lehrer Leopold **Schinko** seinen Dienst angetreten. Die große Klasse im 2. Stock musste hergerichtet werden. Mein Gott, wie sah es dort aus. Die Fensterscheiben eingeschlagen, der Ofen zerwackelt, die Bänke zerbrochen, die Tafeln nicht angestrichen, kurz: eine schauerliche Wirtschaft. Dabei noch vieles andere. Das sind die Annehmlichkeiten eines Schulleiters.

Der vermaledeite Krieg hat ein schreckliches Ehlend herbeigeführt und wenn man die Sache überblickt, so muss man zähneknirschend und mit geballten Fäusten die Bilder der Verräterin Zita und auch Karls zerschmettern. Aber das hilft nichts. Wir sitzen in der Tinte und müssen das schmachliche Dasein nach Möglichkeit ertragen.

3.12.1918

Heute Morgen lieferte das tschechische Militär der deutschen Volkswehr bei und in Kaplitz eine regelrechte Schlacht, wobei natürlich die immer noch leichtgläubigen Deutschen der Übermacht nachgeben mussten.

Tschechische Artillerie beschoss Kaplitz. Der Bezirkshauptmann Schöberl konnte zur Not noch nach Freistadt flüchten. Mehr ist noch nicht bekannt.

Hier hat sich auf tschechischen Befehl die Volkswehr aufgelöst. Der Einmarsch des tschechischen Militärs wird stündlich erwartet. Gewiss wird eine größere Garnison hergelegt, um die Einwohner kurz zu halten. Damit ist die Herrlichkeit des Deutschtums in unserer Heimatstadt zu Ende.

8.12.1918

Psát je obtížné, zaprvé censura a zadruhé jde všechno přes Prahu. U Kaplice bylo mnoho zraněných, a i několik mrtvých. Při domovních prohlídkách bylo mnoho věcí svévolně poškozeno a ukradeno.

V nové školní budově byly zničeny drahé fyzikální přístroje. Z naší domobrany se na boji podílela také jedna rota. Z toho se dostalo 9 mužů do zajetí, mezi nimi **Czerwenka**.

Jsou internováni v Budějovicích a je s nimi nacházeno jako s rebely.

Dne 5.12. se krátce před 12. hodinou v poledne objevili četní čeští vojáci 91. pěšího pluku pod vedením dvou důstojníků a zaujali postavení před radnicí.

Protože nebyl kladen žádný odpor, probíhalo vše velmi klidně.

Obyvatelům byly odebrány všechny zbraně, zejména revolvery. Potom vetřelci, kteří měli ke zdvořilosti daleko, požadovali menáž a museli být posléze pod tíhou okolností nakrmeni, odjeli ve třech zabavených vozech odpoledne ve 3 hodiny zase zpátky do Kaplice.

Jak se dodatečně ukázalo, umístilo se 200 vojáků v „Hasenvilla“ v Benešově, aby v případě nějaké rebelie mohli zasáhnout.

Byli vybaveni několika kulometry. Na Kohoutu byla rozmístěna baterie.

Nuže, vše to vlastně proběhlo bez problémů.

Dne 6.12. přišlo 5 českých polních četníků a zabrali zdejší četnickou stanici. Strážmistr **Benisch** byl poslán na dovolenou a zbaven svého úřadu.

Pak nastala razie po obrazech císaře a německých praporech. Na četnické stanici byl vztyčen červeno-bílý prapor a tím byl

8.12.1918

Schreiben ist schwierig, erstens Zensur und zweitens läuft alles über Prag. Bei Kaplitz gab es viele Verwundete und einige Tote. Bei den Hausdurchsuchungen wurde vieles mutwillig zerstört und gestohlen.

Im neuen Schulgebäude wurden die kostbaren physikalischen Instrumente zerstört. Von unserer Volkswehr war auch ein Zug am Kampf beteiligt. Davon gerieten 9 Mann in Gefangenschaft, darunter **Czerwenka**. Sind in Budweis interniert und werden als Rebellen behandelt.

Am 5.12. erschienen kurz vor 12 Uhr mittags etliche tschechische Soldaten des 91. Inf. Reg. unter Führung zweier Offiziere und nahmen vor dem Rathaus Aufstellung.

Da kein Widerstand geleistet wurde, wickelte sich alles ganz ruhig ab.

Den Bewohnern wurden alle Waffen, namentlich Revolver abgenommen. Nachdem die Eindringlinge, die nichts weniger als höflich waren, eine Menage verlangten und schließlich notgedrungen abgefüttert werden mussten, fuhren sie in drei requirierten Wagen nachmittags um 3 wieder zurück nach Kaplitz.

Wie sich nachträglich herausstellte, hatten 200 Soldaten in der Hasenvilla in Beneschau Aufstellung genommen, um im Falle eines Widerstandes eingreifen zu können. Sie hatten einige Maschinengewehre mit. Am Kohout war eine Batterie aufgestellt. Nun, die Sache verlief glimpflich.

Am 6.12. kamen 5 tschechische Feldgendarmen und nahmen vom hiesigen Gendarmerieposten Besitz. Wachtmeister **Benisch** wurde beurlaubt und seines Amtes enthoben. Nun erfolgte eine Razzia nach Bildnissen des Kaisers und deutschen Fahnen. Am Gendarmerieposten wurde eine rot-weiße Fahne gehisst und damit

Benešov začleněn do Československého státu.

Politici úředníci v Kaplici byli všichni propuštěni.

V Kaplici došlo k několika škodám, ale také 4 mladí lidé jsou mrtví, **četnický strážmistr** podlehl svým zraněním.

Podobné události se odehrávaly také v okolí, zejména Malonty se nechtěly vzdát. Bližší podrobnosti ještě chybí. Obyvatelé jsou velice zahořklí a se skřípáním zubů se poddávají násilí.

Doposud si obyvatelstvo nebylo své národnosti úplně vědomo, ale nyní to začíná mezi nimi vřít. Kdo ví, jaké následky to ještě bude mít.

Zítra začíná zase běžné vyučování. Jsem zvědav na jak dlouho, neboť chřipka a úplavice se opět objevují. Mnoho dětí onemocnělo a počet úmrtí roste. Nálada je stísněná.

Wilberg byl minulý týden ve Vídni a vyprávěl nám, jaké potíže musel překonat, aby mohl odcestovat. Celý zmožený dojel do Nových Hradů.

Totéž vypravoval řezník Wenzel **Sekora**, který byl navštívit svoji nemocnou dceru ve Vídni. Dopřál si ten luxus a koupil si jízdenku do I. třídy, musel ale celou cestu stát na záchodě.

Jízda z nádraží v Nových Hradech do Německého Benešova je skutečné unikum. Všichni jedou do lesa na dříví a vydělávají tak obrovské peníze. Potřeba není zdaleka ještě pokryta.

Dne 8.12. jsem musel s **Anderlem** sen. vést pohovor o rozdělování šatstva pro válečné vdovy a válečné sirotky.

Naše domobrana po debaklu v Kaplici velmi rychle přestala existovat a přeměnila se na

wurde Beneschau in den Tschecho-Slowakischen Staat einverleibt.

Die politischen Beamten in Kaplitz sind alle entlassen. In Kaplitz ist ziemlich viel Sachschaden angerichtet worden, aber auch 4 junge Leute sind tot, der **Gendarmerie-Wachtmeister** ist seinen Wunden erlegen.

Ähnliche Vorgänge spielten sich in der Umgebung ab, namentlich Meinetschlag wollte sich nicht ergeben. Nähere Details fehlen noch. Die Bewohner sind sehr erbittert und zähneknirschend fügen sie sich der Gewalt. Bisher war sich die Bevölkerung ihrer Nationalität nicht recht bewusst, aber jetzt beginnt es unter ihnen zu gähren. Wer weiß, welche Folgen das noch haben kann.

Morgen beginnt wieder der normale Unterricht. Bin neugierig auf wie lange, denn Grippe und Ruhr treten wieder auf. Viele Kinder sind krank und die Sterbefälle häufen sich. Die Stimmung ist gedrückt.

Wilberg war vorige Woche in Wien und hat uns erzählt, welche Schwierigkeiten er zu überwinden hatte, um abreisen zu können. Fast lahm gedrückt kam er in Grätzen an.

Das Gleiche erzählte Fleischhauer Wenzel **Sekora**, der bei seiner erkrankten Tochter in Wien auf Besuch war. Er leistete sich den Luxus und kaufte ein Fahrillet I. Klasse, aber musste die ganze Zeit im Abort stehen. Eine Fahrgelegenheit vom Bahnhof Grätzen nach Deutsch-Beneschau ist ein wahres Unikum. Alles fährt in den Wald um Holz und macht damit horrende Geschäfte. Der Bedarf ist noch lange nicht gedeckt.

Am 8.12. musste ich mit **Anderl** sen. eine Besprechung wegen einer Kleiderverteilung an Kriegerwitwen und Kriegswaisen halten.

Unsere Volkswehr hatte sich nach dem Debakel in Kaplitz schleunigst aufgelöst

bolševickou bandu.

Šatstvo bylo uloženo v místnosti blízko kanceláře domobrany. Při jejím zrušení bylo všechno vyrabováno.

Lidé jako **Grössing**, **Rothenbauer** atd. odnášeli náruče šatstva domů. Samozřejmě byl hlavně vinen velitel (**Anderl** sen.), ale o nic méně celá povedená společnost.

Aby se do věci vneslo jasno, musel jsem s ním jednat. Morálka této historky je: krást, kde jen se dá. Nikdo z toho nemá žádné výčitky.

Nejvíce mě potěšilo, že němečtí poslanci z okresu Kaplice před obsazením vyhnali Čecha finančního radu **Hejpetra**.

Za to, že nespravedlivě platím tak vysoké daně, může ten chlap.

Počasi je v současné době mírné, sníh úplně zmizel. Oplocení zoologické zahrady Žofín bylo odstraněno.

Jeleni nyní mohou jít na procházku až do Německého Benešova. Také seník v Černém Údolí zmizel.

Hrabě Karel z **Buquoye** se musel vzdát svého hraběcího titulu a jmenuje se nyní Karel **Buquoy**. Jeho majetek půjde také brzy stejnou cestou. Pater **Havel** nastoupil opět tady jako kaplan. Naposled působil v jižních Tyrolích na Gardavském jezeře jako polní kurát. Silně zhubl a má dnu. Zde řadí ještě chřipka a úplavice. O řídícím učiteli **Tumlerovi** není již čtvrt roku ani vidu ani slechu.

15.12.

Zajati benešovští domobranci byli posléze přeci jenom puštěni na svobodu. **Klofač** byl v Budějovicích a slítoval se.

Také strážmistr četnictva **Benisch** opět slouží a nyní nosí odznak s dvouocasým

und in eine Bolschewicki-Bande umgewandelt. Die Kleider waren in einem Zimmer nahe der Kanzlei der Volkswehr aufgestapelt. Bei der Auflösung wurde nun alles ausgeplündert. Leute wie **Grössing**, **Rothenbauer** usw. trugen Armvoll die Kleider weg nach Hause. Freilich war hauptsächlich der Kommandant (**Anderl** sen.) daran schuld, aber nichtsdestoweniger die ganze Gesellschaft.

Um Klarheit zu schaffen, musste ich mit ihm verhandeln. Die Moral von der Geschichte ist: Stehlen wo es nur geht. Niemand macht sich einen Vorwurf daraus. Gefreut hat mich am meisten, dass die Kaplitzer deutschen Nationalräte vor der Besetzung den Tschechen Finanzrat **Hejpetr** hinausgejagt haben.

Der Kerl ist schuld, dass ich so hoch besteuert bin, ganz ungerechterweise.

Die Witterung ist zur Zeit milde, der Schnee ist gänzlich verschwunden. Die Einzäunung des Tiergartens Sophienschloss ist weggeräumt worden. Die Hirsche können nun bis Deutsch-Beneschau spazieren gehen. Auch die Heuhütte in Schwarzthal ist verschwunden.

Graf Karl von **Buquoy** hat seinen Grafentitel abgeben müssen und heißt jetzt Karl **Buquoy**. Seine Güter werden auch bald den selben Weg gehen. Pater **Havel** ist wieder hier als Kaplan eingetreten. Er war zuletzt in Südtirol am Gardasee als Feldkurat tätig. Ist stark abgemagert und hat die Gicht. Hier grassieren noch Grippe und Ruhr. Vom Oberlehrer **Tumler** schon ein Vierteljahr kein Lebenszeichen.

15.12.

Die Beneschauer Volkswehrgefangenen sind nachträglich doch in Freiheit gesetzt worden. **Klofač** war in Budweis und hat Gnade walten lassen. Auch Gendarmerie Wachtmeister **Benisch** macht wieder Dienst und trägt den geschwänzten Löwen.

Ivem.

Červeno-bílý prapor zase zmizel, 4 čeští četníci zachovávají klid. Jsou na stravu u hostinského **Hoffelnera**. Začala škola.

Druhá třída ještě není hotová se slabikářem (Fibel). Musí se opakovat od začátku. K tomu přistupuje nedostatečné oblečení a obutí, při neustálém dešti promoknou a onemocní. Hodně dětí onemocní chřipkou.

V Malém Jindřichově je také úplavice. Dnes jsme pohřbili 14letou dceru **Marii** pekařského mistra Ignaze **Klingera**. Byla předešlý rok moje žákyně, velmi hodné děvče.

Včera zemřela jedna dcera **Webera** z pivovaru, hezká blondýnka, která vždycky v neděli vypomáhala v obchodě u **Hujera**.

Je tady jakýsi Dr.jur. **Dienzl** z Vídně. Byl rotmistr u ulanů (vojenské jízdy) a dostal se u Przemyslu do ruského zajetí. Byl 3 ½ roku na Sibiři, v Turkestánu a v Persii. Jeho služebná, žena z Benešova jménem **Jawurek**, ho přivedla na myšlenku, aby šel do Benešova.

Jeho dcera **Elfrieda**, zvaná Pamperl, chodí k **Mizzi** na soukromé hodiny. Mají pokoj a kuchyň u **Dworschaka** v Horní části obce (Oberort), kde bydlí starý kapelník **Czurda**.

Na hodiny klavíru chodí k slečně Else **Dick**.

Údajně vlastní továrnu ve Vídni a je komerční rada, velmi milý člověk, který nás často navštěvuje. Jeho žena má být zchudlá baronka, která v době jeho nepřítomnosti nacházela útěchu u jiného rytmistra. Rozvádí se.

Weidner Luisl také byl v Budějovicích, aby se pokusil o propuštění zajatých, ničeho ale nedosáhl. Chtěl jet dokonce do Prahy, bylo mu ale řečeno, že ta věc je prý beznadějná.

Die rot-weiße Fahne ist wieder verschwunden, die 4 tschechischen Gendarmen verhalten sich ruhig. Sie sind beim **Hoffelner-Wirt** in der Menage. Die Schule hat angefangen.

Die zweite Klasse ist noch nicht über die Fibel hinaus. Es muss von Anfang an wiederholt werden. Dazu kommt die mangelhafte Bekleidung und Beschuhung, bei dem ständigen Regen werden sie nass und erkranken. Die Grippe geht bei den Kindern um. In Klein-Heinrichschlag auch die Ruhr. Heute begruben wir die 14jährige Tochter **Marie** des Bäckermeisters Ignaz **Klinger**. War im Vorjahr meine Schülerin, ein sehr braves Mädchen.

Gestern starb eine Tochter des **Bräuhaus-Weber**, eine hübsche Blondine, die immer am Sonntag beim **Hujer** im Geschäft mithalf.

Hier ist ein Dr. jur. **Dienzl** aus Wien. Er war Rittmeister bei den Ulanen und geriet bei Przemysl in russische Gefangenschaft. Er war 3 ½ Jahre in Sibirien, Turkestan und Persien. Sein Dienstmädchen, eine Beneschauerin mit Namen **Jawurek**, brachte ihn auf den Gedanken, nach Beneschau zu gehen. Seine Tochter **Elfriede**, genannt Pamperl, bekommt von der **Mizzi** Privatstunden. Sie haben ein Zimmer und Küche beim **Dworschak** im Oberort, wo der alte Kapellmeister **Czurda** wohnt. Klavierunterricht hat sie beim Frl. Elsa **Dick**.

Er soll eine Fabrik in Wien besitzen und ist Kommerzialrat. Ein sehr netter Mensch, der uns oft besucht. Seine Frau soll eine verarmte Baroness sein, hat sich während seiner Abwesenheit mit einem anderen Rittmeister getröstet. Er liegt in Scheidung.

Weidner Luisl war auch in Budweis, um die Gefangenen frei zu bekommen, hatte aber nichts erreicht. Er wollte sogar nach Prag fahren, aber man sagte ihm, die Sache sei aussichtslos. Er scheint große Lust zu

Zdá se, že má velkou chuť vstoupit do služeb Českého státu.

23.12.1918

Jsem zavalen prací, a nejen kolegové ale v poslední době i kolegyně se velmi starají o to, abych neměl klid.

K tomu přistupuje ještě otázka platu a nevyplacený příspěvek na zdražování, což nepřispívá k žádnému uklidnění.

Strava je zajištěna, když je člověk ochoten za ni vydat dost peněz.

Husa stojí 50 Kr, 1 kg kapra 8 Kr, zajíc 16 Kr – různé druhy masa podle přání.

Jak jsem se právě dověděl, poslal pan Karl z **Buquoye** pro Německý Benešov 60 kaprů, které budou předány za nízkou cenu, ale poněkud se zpožděním, není dostatek povozů, které by ryby v Nových Hradech vyzvedly.

Nám daroval 2 kapry vedoucí pily.

28.12.1918

Jsme všichni plni toužebných myšlenek na lepší budoucnost, ale kdo ví, co přinese.

Řeči ohledně odzbrojení všech států, jako záruka za dlouhodobý mír, jsou podle mého mínění právě jenom řeči.

Tak jak teď věci vypadají, tak to v žádném případě nemůže zůstat, nehledě na pomstychtivost zotročeného Německví. Někdy zase nastanou boje, nad kterými budou hrůzou vstávat vlasy. My už je nezažijeme, ty by ses ale mohl na nich ještě podílet.

Německé Rakousko je chudý ubožák. Němci nikdy nebyli jednotní a nejsou jednotní ani dnes, což je velmi politováníhodné a povede to ke zkáze.

Pochopíš to také, ačkoliv Vídeňáci se dívají

haben, sich in den Dienst des tschechischen Staates zu stellen.

23.12.1918

Ich stecke in einem Wust von Arbeit und die Kollegen und seit neuestem auch die Kolleginnen sorgen reichlich dafür, dass ich nicht zur Ruhe komme. Dazu kommt noch die Gehaltsfrage und die nicht ausgezahlte Teuerungszulage, was nicht zur Beruhigung beiträgt.

Die Ernährung ist gesichert, wenn man genug dafür ausgibt. Eine Gans kostet 50 Kr., 1 Kg Karpfen 8 Kr., Hasen 16 Kr. – verschiedene Fleischsorten nach Herzenswunsch.

Wie ich soeben erfahren habe, hat Herr Karl v. **Buquoy** für D-Beneschau 60 Karpfen zugewiesen, die um einen billigen Preis abgegeben werden, aber etwas verspätet, denn es mangelt an Fuhrwerk, um die Fische in Gratzen abholen zu lassen. Uns hat der Sägeleiter zwei Karpfen geschenkt.

28.12.1918

Wir sind alle von Sehnsuchtsgedanken an eine bessere Zukunft erfüllt, aber wer weiß, was diese bringt. Die Flunkerei mit der Abrüstung aller Staaten, als Bürgschaft für einen dauerhaften Frieden, sind nach meiner Meinung eben nur eine Flunkerei.

So wie sich jetzt die Dinge gestalten, kann es unmöglich bleiben, abgesehen von den Rachege Gedanken des geknechteten Deutschtums. Irgendwann wird es wieder Kämpfe geben, die haarsträubend sein werden. Wir werden sie nicht mehr erleben, aber du könntest daran noch beteiligt sein.

Deutsch-Österreich ist ein armes Hascherl. Die Deutschen waren nie einig und sind es auch heute nicht, was sehr zu bedauern ist und zum Untergang führt. Das wirst du auch einsehen, obwohl die Wiener durch eigene Brillen sehen. Was Südböhmen

vlastními brýlemi. Co se týče jižních Čech, s těmi jednala císařská říše macešsky.

Jeden příklad by byla otázka železnice. Nyní najednou vidí vůdci Němců, že tuto otázku je nutno vyřešit.

Češi se moc neptají, oni jednájí. Jakmile nastane trochu pořádek, začne se stavět.

V městské radě sedí nyní pan **Undeutsch** a diktuje. Nemuselo k tomu dojít, kdyby naši městští radní neměli máslo na hlavě. Takhle se ale bojí jeden druhého.

Mayer Hans je opět zemědělec a hostinský. Snaží se všechno dobře prodat.

Také vodní silu (elektřinu z vody) by chtěl zpeněžit, a vůbec není vyloučené, že se to uskuteční, neboť Stifterův mlýn nenese žádný užitek, protože ho nelze uvést do provozu.

Osvětlení se pro spotřebitele citelně zdražilo a podnik je přesto stále ve ztrátě.

Je proto nutno hledat nějaké východisko.

Městská rada nebyla schopna sem Buquoyské kapry dopravit.

Bylo kolem toho spoustu řečí, ale nikdo neudělal nic. Člověk se musí chytat za hlavu.

Přepis z originálu rukopisu: Rosi Rathmann (roz. Hoffelner) a Burkhard Rathmann; text poskytl Willi Sonnberger, Linz, původně pocházející z Německého Benešova (dnes Benešov nad Černou), nar. 12.1.1929 (rodiče: Karl a Anna Sonnberger, roz. Hoffelner) a František Opelka, Kaplice, původně z Benešova n.Č.

angeht, so wurde es im Kaiserreich stiefmütterlich behandelt.

Ein Beispiel wäre die Eisenbahnfrage. Jetzt auf einmal sehen die Führer der Deutschen, dass diese Frage gelöst werden muss. Die Tschechen fragen nicht viel, sie handeln.

Sobald ein bisschen Ordnung eingetreten ist, wird der Bau beginnen.

Im Stadtrat sitzt nun der Herr **Undeutsch** und diktiert. Es müsste nicht sein, wenn unsere Stadträte keine Butter am Kopf hätten. So aber fürchtet einer den Anderen.

Mayer Hans ist wieder Landwirt und Wirt. Er trachtet alles gut anzubringen. Auch die Wasserkraft möchte er an den Mann bringen und es ist gar nicht ausgeschlossen, dass es sich verwirklicht, denn die Stiftermühle gibt keinen Nutzen, weil dieselbe nicht in Betrieb gesetzt werden kann.

Die Beleuchtung ist für die Abnehmer bedeutend teurer geworden und das Unternehmen ist trotzdem noch passiv. Es muss also irgendein Ausweg gesucht werden.

Die buquoyschen Karpfen sind von der Stadtregierung nicht herübergebracht worden.

Es wurde darüber gemurrt, aber geschehen ist nichts. Man muss sich an den Kopf greifen.

Transkription aus dem handschriftlichen Original: Rosi Rathmann (geb. Hoffelner) und Burkhard Rathmann, zur Verfügung gestellt: Willi Sonnberger, Linz, ursprünglich aus D.-Beneschau, geb. am 12.1.1929 (Eltern: Karl und Anna Sonnberger, geb. Hoffelner) und František Opelka, Kaplice, ursprünglich aus Benešov n.Č.

***Překlad do češtiny: Helga Grimmová,
Třeboň, spolupráce Bernhard Riepl,
Kaplice***